

Kutlamalar

Table of Contents

1. Doğu Katolikliği	3
1.1. Giriş	3
1.2. Rab, Tanrı ve Kurtarıcı İsa Mesih'in Tezahürü Kutlaması	3
1.3. Meryem Ana'nın Göğe Yükselişi	5
1.4. Aziz Petrus ve Aziz Pavlos'u Anma Günü	7
2. Yahudilik	9
2.1. Giriş	9
2.2. Hamursuz Bayramı (Fısıh)	9
2.3. Yom Kippur (Kefaret Günü)	12
2.4. Işık Festivali (Hanuka)	14
3. Roma Katolikliği	17
3.1. Paskalya	18
3.2. Hamsin Yortusu	22
3.3. Noel	25
4. Doğu Ortodoksluğu	27
4.1. Giriş	27
4.2. Paskalya ve Kutsal Hafta	28
4.3. Teofani Yortusu	32
4.4. Meleğin Müjdesi Yortusu	35
5. İslam	39
5.1. Giriş	39
5.2. Ramazan Bayramı (Eid al-Fitr)	40
5.3. Kurban Bayramı	41
5.4. Sünnet (sunnah)	43
6. Anglikanizm ve Protestanlık	46
6.1. Anglikanizm (İngiltere Kilisesi)	46
6.1.1. Noel	46
6.1.2. Paskalya ve Kutsal Hafta	48
6.1.3. Büyük Perhiz	51
6.2. Protestan Kilisesi	54

6.2.1. Noel	54
6.2.2. Paskalya ve Kutsal Hafta	56
6.2.3. Büyük Perhiz.....	59
7. Diğer Büyük Dinler	62
7.1. Budizm	62
7.1.1. Dharma Günü	62
7.1.2. Wesak.....	63
7.1.3. Losar	64
7.2. Hinduizm	65
7.2.1. Diwali.....	65
7.2.2. Holi	66
7.2.3. Ganesh Chaturthi	68
7.3. Sihizm	69
7.3.1. Vaisakhi	69
7.3.2. Gurpurbs	70
7.3.3. Diwali.....	71

1. Doğu Katolikliği

1.1. Giriş

Doğu Katoliklerinin kutlama özellikleri Latin Katoliklerinin geleneksel kutlamalarından ziyade Ortodokslarinkine daha yakındır. İsa'nın, Bakire Meryem'in ve azizlerin hayatı ile ilgili kutlamalar da dâhil olmak üzere tüm kutlamalar, "synaxarion" adı verilen ayinsel bir takvimde yer alır. Temel kutlama, diğer pek çok değişken kutlamanın bağlı olduğu Paskalya'dır, diğerleri ise takvimin belirli bir gününe sabitlenmiştir; ayrıca, temelde, Bakire ve Azizler kültüyle bağlantılı, yerel geleneklere bağlı ve belirli Kiliselere özgü olan kutlamalar da vardır. Paskalya'ya ek olarak, tüm Doğu Kiliseleri için ortak olan en önemli kutlamaların sayısı on ikidir; fakat her bir Kilise, bazı azizleri büyük dinsel törenlerle kutlar.

Ayinsel renklerin kullanımının çok katı ve kodlanmış ve tüm dünyada aynı olduğu Latin Katolik Kilisesi'nden farklı olarak, Doğu Kiliseleri kutlamalarında, ayin lideri kendi bölgelerinin geleneğine göre istediği renkteki kıyafetleri kullanmakta serbesttir ve birden fazla ayin lideri varsa, onlar da farklı renkler kullanabilirler. Bazı törenler piskoposlara ayrılırken, diğerleri rahipler tarafından, hatta bir yardımcı papaz tarafından gerçekleştirilebilir ve her bir hiyerarşi için farklı kıyafetler kullanılır. Törene katılan müminler genelde ayakta dururlar, sadece yaşlı ve küçük çocuklar oturabilir.

1.2. Rab, Tanrı ve Kurtarıcı İsa Mesih'in Tezahürü Kutlaması

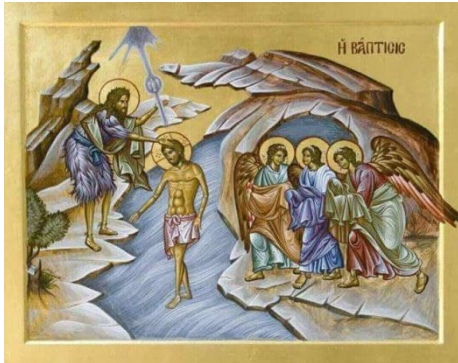

İsa'nın insanlara görünmesi (Theophany) dinsel takvime göre Ocak ayının 6'sında gerçekleşmiştir, çünkü Doğu Kiliselerinde o gün İsa'nın tezahürü hediyeler getiren Magi ile değil, İsa'nın Vaftizi sırasında Üçlemenin Tezahürü ile ilişkilidir. Bu nedenle aslında kutlamanın adının Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un dünyaya tezahürünü anlatmak için Tanrının Tezahürleri (çoğul) olarak kullanılması

tercih edilir. Dördüncü yüzyıldan beri değişmeden kalmış bir kutlamadır, ilk yüzyıllarda, o zamanlar 25 Aralık'ta yapılan İsa'nın Doğumu şenlikleri ile birlikte kutlanırdı.

İsa'nın Tezahürü günü, İsa'nın vaftizi, Bizans ayinsel yılına ait on iki büyük kutlamadan biridir. İnananların vaftizi için belirlenen günlerden biridir. Bu günde, her inananın kutsanması gibi, suların Büyük Kutsanması gerçekleştirilir. Haç, her Hristiyan'ın kutsanmasının örneği olan İsa'nın kutsanmasının işareti olarak kutsanmış suya daldırılır. Bu kutsama genellikle akşam ayininin sonunda 5 Ocak'ta kilisede yapılır. Kutlama günü olan 6 Ocak'ta ise köy çeşmesinde ya da yakındaki bir nehirde ya da varsa denizde, Ürdün'de İsa'nın vaftizini temsili olarak tekrarlanır. O gün ve izleyen günlerde, bu şekilde kutsanmış su ile bireylerin evleri kutsanır, böylece Tanrı'nın kutsaması tüm imanlı topluma ve yaşadıkları çevreye yayılmış olur. İsa'nın Tezahürü gününde kutsanmış su, her inananın ona borçlu olduğu saygıyı hatırlatarak tüm toplum için Kutsal Üçlemeye olan inancın beyanını tasdik eder.

Resimler

Yunan Aziz Theofan ikonası

S. Nicola Mezzojuso bölge kilisesinde bir ikona (PA - İtalya)

İsa'nın Vaftizinin Freskleri - Giotto Okulu - 13. Yüzyıl

Aziz Theofan'a ilişkin Ortodoks ikonası

Video

*Aziz Teofan'ın Carpignano Salentino'daki
Kutlanması (LE - İtalya)*

1.3. Meryem Ana'nın Göğe Yükselişi

Tüm Doğu Kiliselerinde - hem Katolik hem de Ortodoks - Meryem Ana'nın göğe yükselişi, Meryem Ana ile ilgili en büyük bayram olarak kutlanır: Rab'bin Annesinin kutlaması "kutlamaların kutlaması"dır.

Ayinler takvimine göre 15 Ağustos'a denk gelir, aynı tarihte Latin Kilisesi Meryem Ana'nın Cennete kabulünü kutlar; Meryem Ana'nın göğe yükselişi Meryem Ana'ya ilişkin en önemli kutlamadır: Doğu Kiliseleri için Meryem Ana'nın göğe yükselişi "Rab'bin Annesinin Paskalyası" olarak kabul edilir ve kutlanır ve İsa'nın Fısıh (hamursuz) Bayramı öncesindeki büyük perhizi andırır şekilde bu tarihten önceki on dört gün "Bakire'nin küçük perhizi" olarak adlandırılır. Bu aslında, Paskalya öncesi tutulan Büyük Perhiz'dir. İsa'nın Fısıh Bayramı da Son Akşam Yemeği'ne denk gelir. Bu günlerde inananlar kiliseye giderler ve hem Katolik hem de Ortodoks, Yunan ve Slavik kiliselerinin ayinsel kitaplarının ayrılmaz bir parçası olan Rab'bin Annesinin yakarışı duası "Paraclisis"i okurlar: Bu gerçekten de, Meryem Ana'nın en popüler Bizans kültü anlatımlarından biridir.

Meryem Ana'nın göğe yükselişi kutlamaları kutsal metinlerde yer almaz, ancak yüzyıldan bu yana, Suriyeli Ephrem ve Salamis Epifaniği (Panarion, Cilt II, kitap III) gibi Kilise Papazlarının eserlerinde bahsedilmiştir.

Meryem Ana'nın göğe yükselişi kutlaması 7. yüzyılın başında

Konstantinopolis'te, İmparator Maurice'in (h. 582-602) fermanıyla başlamış ve kısa bir süre sonra kutlamanın ana hedefi, Meryem'in Bedeni'nin Cennete girişi olmuştur. Meryem Ana'nın göğe yükselişi kutlaması, 650 yılında Roma'ya ulaşmış ve ilk önce 18 Ocak'ta, sonra da 15 Ağustos'ta yapılan önemli bir anma töreni haline gelmiştir.

*N. Poussin "Bakirenin Ölümü" –
Meryem Ana'nın Ölümünün Barok
tasviri (17th yüz yıl.)*

Resimler

*Meryem Ana'nın ölü bedeninin heykeli
14 Ağustos'ta Aracoeli Roma kilisesinde
sergilenir*

*Meryem Ana'nın ölü bedeninin balmumu
heykeli, 17. yy. San Cataldo Kilisesi (CL)*

*P. Cavallini, Trastevere, Roma'daki
Santa Maria Basilikasındaki Bakire
Meryem'in ölümü mozaiği*

*Asinou'daki (Kıbrıs) Panaghia
Phorbiotissa'nın Freskosu*

Video

Meryem Ana'nın ölüm yerlerine ilişkin video

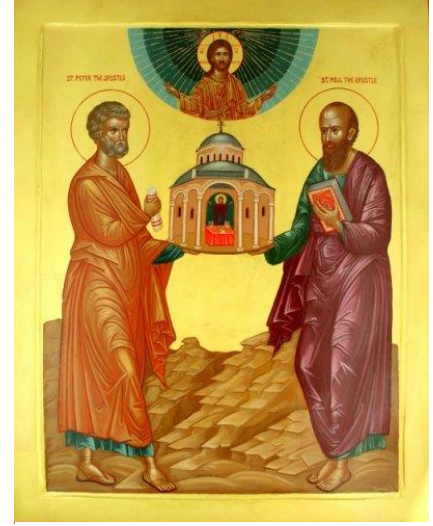
1.4. Aziz Petrus ve Aziz Pavlos'u Anma Günü

Aziz Peter ve Paul'u anma günü, tüm Doğu Hristiyan Kiliseleri yani hem Katolik hem de Ortodoks hem de Latin Kilisesi tarafından aynı tarihte (29 Haziran) kutlanan "ekümenik" bir bayramdır. Hristiyanlığın ilk yüzyıllarına kadar uzanır ve 3. yüzyıldan bu yana, bu kutlamanın hem arkeolojik hem de edebi kanıtları mevcuttur.

Bizans geleneği, Petrus ve Pavlos'u "ilk temsilciler" (ilk sırada yer alan, en yüksek itibarlı) ve aynı zamanda "onurlu ilkler" olarak adlandırır.

Bu anma gününden önce Hamsin Yortusu Pazarından sonra başlayan ve değişen sürelerle devam eden bir oruç dönemi olur. Bütün gün duaların özel bir törenle yapılması ve Aziz Peter ve Paul'un birlikte kiliseyi destekleme eyleminde bir arada temsil edildiği bir ikonanın sergilenmesi gerekir.

İki Havari'nin günümüzdeki anma günü ile ilişkili olarak; ertesi gün gerçekleşen Hz. İsa'nın takipçileri On İki Havari'yi anma günü Bizans geleneğinde de bulunur.

Kiliseyi destekleyen havarilerin ikonası

Resimler

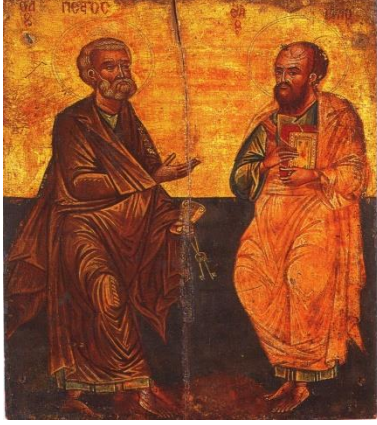

Peter ve Paul büstleri ile altın cam (4. yüzyıl), Kutsal Müze, Havari Kütüphanesi, Vatikan

Peter ve Paul'un buluşması, Monreale Katedrali mozaikleri, Monreale, Palermo -İtalya, 12. yüzyıl

Video

Aziz Peter ve Paul ikonası, 17. yüzyıl, Halep, Suriye

Nice'deki Aziz Nicholas Rus Ortodoks Kilisesinde, Aziz Petrus ve Pavlos günü kutlaması sırasında ilahi Ayin

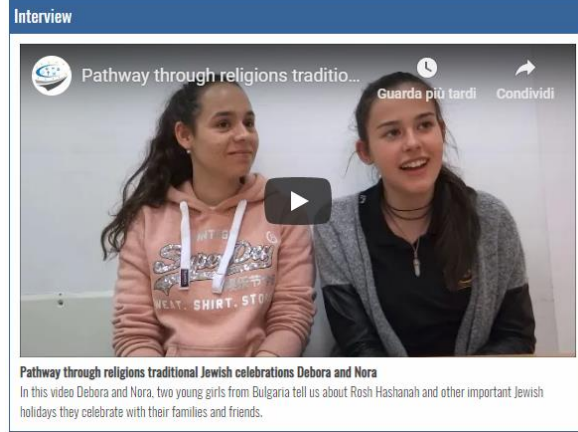
2. Yahudilik

2.1. Giriş

Bu bölüm bazı önemli Yahudi kutlamalarını içermektedir: Pesah (Fısıh/Hamursuz Bayramı), Yom Kippur (Kefaret Günü) ve Hanukka (Işık Bayramı). Bu kutlamalar, Yahudi kültürünün kökleri ve geleneklerini ve dünyanın neresinde yaşıyor olurlarsa olsunlar Yahudi halkının günlük yaşamıyla dinin nasıl iç içe geçtiğini gösterir. Kutlamalar, Yahudi topluluğunu bir arada tutan eski bilgi, gelenek ve ilişkilerle bağların güçlü bir parçasıdır.

Bu bölümde sunulan kutlamalar hem tarihi kökleri hem de Yahudi dininin çağdaş tezahürü olarak tanıtılmaktadır. Resimler ve videolar öğretmenlerin ve öğrencilerin bir yandan kutlamaların önemini daha iyi anlamalarına yardımcı olurken, diğer yandan Yahudi kişilerle/ öğrencilerle daha iyi bir şekilde ilişki kurabilmelerini sağlar.

2.2. Hamursuz Bayramı (Fısıh)

İsrail'in çocuklarının Mısır'dan kaçışını anılması olan Fısıh, Yahudi halkının temel hikayesidir. Tevrat'ta yer alan ilk büyük kutlama olan Fısıh, sadece ulusal kurtuluşu kutlamakla kalmaz, aynı zamanda İncil'de tekrarlanan ve Tanrı'nın ezilenlerin çığlığını duyduğuna dair önemli inancını da dramatize eder.

Belli başlı olaylar Tevrat'ın Göç (Exodus) 12 ve 13 bölümlerinde anlatılır. Firavun, İsraililerin kölelerinin serbest bırakılmasına inatla direnmeye devam ederken, Tanrı, Mısırlı'nın ilk doğacak olana On Veba'nın son ve en korkunç cezasını indirmeye karar verir.

Kefaretlerinin arifesinde, 'Nisan' ayının 14'ünde, her İsrailiye gece karanlığında bir kuzu pişirmesi talimatı verildi. Kendi ilk doğanlarının zarar görmesini önleyecek bir işaret olarak hayvanın kanını kapılarına sürecektlerdi. "Seni geçeceğim ve seni mahvedecek bir veba olmayacak," dedi Tanrı (Exodus 12.13) – kutlamanın adı da buradan gelmektedir, Fısh, "Geçmek (Passover)". Kuzu "aceleyle" tüketilmeli, sabaha kadar hiçbir şey kalmamalı ve mayasız ekmek ve acı otlarla yenmelidir. Hamurun kabarmasına yetecek kadar zaman olmadığından ekmek mayasız olarak yapılmalıdır. Acı otlar, esir İsraililere köle sahipleri tarafından verilen acıyı sembolize eder. (Exodus 1:14). Veba kraliyet hanesini de sardığında, Firavun sonunda teslim olur ve İsraililer serbest kalır. Kaçmayı başarırlar ve bundan böyle nesiller boyunca "bu günü anmaları" emredilir.

Nisan'ın 15. ve 16. ayında Yahudi evlerinde hamursuz festivalinin başlangıcında sunulan dini yemek Seder

Hamursuz kutlaması akşam yemeğinde dua okuma

Anma kutlamaları, Göç'ten (Exodus) Firavun'un ve onları takip eden Mısır savaş arabalarının kaçınılmaz sonlarını buldukları Kızıl Deniz Geçiş'i'ne kadar olan haftayı kapsar. Fısh, İsrail'de ve İlerici Yahudiler arasında yedi gün sürse de, diasporadaki geleneksel Yahudiler onu sekiz gün tutarlar. Birinci ve yedinci günler İsrail'de ve İlerici Yahudiler arasında hiçbir çalışmanın yapılamayacağı Yom Tov günleridir, diasporadaki Ortodoks ve and Masorti toplulukları Yom Tov'u birinci, ikinci, yedinci ve sekizinci günlerde kutlarlar. En belirgin özelliği (İsrail'le ilişkili beş tahıl türünden yapılmış: buğday, arpa, yulaf, kavuzlu

buğday ve çavdar) mayalanmış yiyecekleri yemekten kaçınmaktır. Yani, Göç'ün zorluklarını Tevrat'ın Beşinci Kitabında "ızdırap ekmeği" olarak adlandırılan mayalanmamış ekmek matzahı pişirerek yeniden canlandırırlar.

Fısh başlangıçta bir hac bir festivaliydi ve Kudüs'teki Tapınağın çevresinde paskalya kuzusu yenirdi. Fakat Tapınak artık ayakta değildir ve Fısh yemeğinde kuzu yenmez ve bunun yerine Seder tabağındaki haşlanmış bir incik kemiği ile sembolize edilir. Ancak acı otlar Fısh'ın eskiyi çağrıştıran lezzetlerinden biri olarak kalmıştır. Hiçbir festival Fısh kadar fazla hazırlık gerektirmez, çünkü Tevrat yalnızca mayadan uzak durmayı değil, aynı zamanda "evinizde de bulunmamasını" şart koşar. Fısh'tan önceki gece, evde etrafa birkaç parça mayalı hamur (chametz) saçmak ve onları tüy, tahta kaşık ve

Öğrenciler hamursuz bayramı yemeğini İsrail'deki öğrencilerle birlikte kutluyor

mum (veya meşale) kullanarak törensel bir şekilde arayıp toplamak gelenektir. Bunlar ertesi sabah, hiçbir mayalı hamurun artık tüketilemeyeceği saatten önce usulen yakılır. Fısıh arifesi aynı zamanda Onuncu Veba sırasında ilk doğan İbranilere şükran olarak hahamlar tarafından başlatılan İlk Doğanların Orucudur.

Resimler

Samiriyeli Hamursuz Bayramı kutlamalarına bu gece başlar; O gece Yahudiler hamursuz kurbanını (kuzu) keserler ve bu her yıl turistleri cezbeden önemli bir faaliyettir.

Hamursuz bayramı yemeği tabağı: Hamursuz bayramı yemeği tabağında en az beş yemek bulunur: incik kemiği (zeroa), yumurta (beitzah), acı otlar (maror), sebze (karpas) ve haroset adı verilen tatlı bir sos. Birçok hamursuz bayramı yemeği tabağında altıncı çeşit olarak hazeret (başka tür bir acı ot) bulunur. Bunların hepsi hamursuz bayramının ana temasını hatırlatır: Yahudilerin kölelikten özgürlüğe geçişlerini.

Video

Videoda Pesach Seder'in (Yahudi tören ayinini ve hamursuz bayramının ilk veya ilk iki gecesinde yenilen tören yemeği) nasıl yapılacağı gösterilmektedir.

2.3. Yom Kippur (Kefaret Günü)

Yom Kippur, insanların Tanrı'ya ve ruhların özüne en yakın olduğu yılın en kutsal günüdür. Yom Kippur "Kefaret Günü" anlamına gelir ve ayette "Bu gün Tanrı seni affedecek, arıtacak, Tanrı'nın önünde tüm günahlarından arındırılacaksınız" şeklinde belirtilmiştir.

İsrail halkının 2448 yılında (MÖ 1313), Mısır'dan ayrılmasından aylar sonra, bir altın buzağıya ibadet ederek günah işlediler. Musa Sina Dağı'na çıktı ve onları affetmeleri için Tanrı'ya dua etti. Dağda iki kez kırkar günlük sıkıntının ardından tam ilahi lütfâ erişildi. Musa'nın dağdan aşağıya indiği gün (Tışri'nin 10'u), sonsuza dek "Kefaret Günü" - Yom Kippur olarak bilinecek. Bu uygulama, Süleyman'ın inşa ettiği Kudüs'teki ilk Tapınak ve Ezra tarafından yapılan ikinci Tapınak boyunca yüzlerce yıl devam etmektedir. Dünyanın her yerinden gelen Yahudiler, ayini gerçekleştiren ve tüm İsrail için af dileyen Baş Papazın kutsal görüntüsünü deneyimlemek için Tapınakta toplanırlar. 3830 yılında ikinci Tapınak zarar gördüğünde bile Yom Kippur ayini devam etmiştir. Baş Papazın Kudüs'e kurbanları getirmesi yerine, her bir Yahudi Yom Kippur ayinini kalbinin tapınağında yerine getirmiştir.

*Yom Kippur kutlamasında Yahudiler
Tevrat okuyor*

*Gün boyunca beş ibadet töreni yapılır:
Maariv, Shacharit, Musaf, Minchah ve
Neilah.*

Yom Kippur'dan kırk gün önce, Elul'un ilk gününde, insanlar her sabah şofar (koç boynuzundan boru) üfleme ve sabah ve öğleden sonra duasından sonra Mezmur 27'yi okumaya başlarlar. Sefarad topluluklarda, her sabah erken saatlerde **Selichot** söylemeye başlamak gelenekselidir (Aşkenazim, Rosh Hashanah'tan birkaç gün önce başlar) - bu saygı, tövbe ve Yom Kippur'a doğru bir atmosfer yaratır. Nasıl Yom Kippur bir oruç tutma günü ise, **Yom Kippur'dan bir önceki gün** yemeye ve bu kutsal güne hazırlanmaya ayrılmıştır. Aşağıda Yom Kippur'dan önceki gün yapılan bazı aktiviteler yer almaktadır:

Kutlama mumları, kutsal günün başlangıcından önce yakılır.

Yom Kippur günü Tishrei'nin dokuzunda güneşin batışından ertesi gün akşam yıldızlar çıkana kadar hiçbir iş yapılmamalıdır.

Yom Kippur günü insanlar aşağıdaki beş şeyi yapmaktan kaçınırlar:

- **Yeme** ya da **içme** (ihtiyaç olması durumunda tıbbi bir uzmana ve bir hahamla görüşülmelidir)
- **Deri** ayakkabı giymek
- **Losyon** ya da krem sürünmek
- **Yıkanmak** ya da duş almak
- Eşleri ile **ilişkide** bulunmak

Bu özel davranışların ötesinde Yom Kippur iç gözlem, dua ve Tanrı'dan af dilemeye ayrılır. Ayinlerin arasındaki zamanlarda bile her fırsatta ezberden Mezmurları okumak uygundur.

Resimler

Kudüs'teki Muhafazakar Yeshiva tarafından üretilen haftalık Tevrat bölümünün incelenmesi.

Yom Kippur'da Kudüs'teki ağlama duvarı

Video

Çocuklar boynuzları üflüyor (koç boynuzu). Tevrat, boynuz üflemeyi emreder ancak bu ritüelin ne zaman veya nasıl gerçekleştirileceğini söylemez. Her biri üç nota üç tekrardan oluşan üç gruptan oluşur.

Videoda Yom Kippur'a nasıl hazırlanılacağı - oruç tutma ve diğer önemli adımlar açıklanmaktadır.

2.4. Işık Festivali (Hanuka)

Yahudilerin yeniden adanma festivali olan ve aynı zamanda ışık festivali olarak da bilinen Hanuka, Yahudi ayı Kislev'in 25. gününde başlayan sekiz günlük bir festivaldir. Hanuka'nın hikâyesi Büyük İskender'in saltanatı döneminde başlar. İskender, Suriye'yi, Mısır'ı ve Yahudiye'yi fethetmiş ancak kontrolü altındaki kişilerin kendi dinlerini gözlemlemeye devam etmelerine ve belli bir düzeyde özerkliklerini korumalarına izin vermiştir.

Hanuka çok önemli bir dini bayram değildir. Bu kutlamanın dini önemi, Roş Haşana, Yom Kippur, Sukkot, Fısıh ve Şavuot'tan daha azdır. Kabaca önem bakımından Purim'e eşdeğerdir ve Purim'i bile duymamış pek çok Yahudi olmayan kişi vardır! Hanuka, Yahudi kutsal yazılarında geçmez; hikâyesi Yahudilerin Kutsal Kitap olarak kabul etmediği Maccabe'lerin kitabı ile ilgilidir.

Hanuka mumları tamamen özeldir ve başka bir amaçla kullanmalarına izin verilmez. Etrafta fazladan bir tane mum tutulur (şamaş), böylece mumla işlevsel amaçlı bir şeyler yapmaları gerektiğinde, yanlışlıkla Hanuka mumlarını kullanmazlar. Shamash mumu kolayca ayırt edilebilsin diye farklı boyda olur.

Hanukkah Kutlaması ve Menora Yakma töreni

Bu gün ile ilgili tek dinsel tören mumların yakılmasıdır. Mumlar, Hanukaki adı verilen bir şamdanda sıralanmıştır. Pek çok insan Hanukaki şamdanını yanlış bir biçimde Menora olarak adlandırır. Menora adı sadece Yahudi Tapınağında bulunan yedi kollu şamdanı tanımlamak için kullanılır. Hanukaki şamdanında dokuz mum vardır: her gece için bir tane, artı farklı bir boyda olan şamaş (hizmetçi) mumu. İlk gece, en sağdaki kola bir mum yerleştirilir. Şamdan mum yakılır ve üç dua (kutsama) okunur: mumlar için genel bir dua olan (l'hadlik neir), ataları için mucizeler gerçekleştirdiği için Tanrı'ya teşekkür eden bir dua (she-asah nisim), ve bize bu mevsimde ulaşmamıza izin verdiği için Tanrı'ya teşekkür eden genel bir dua (shehechianu). Sonra şamaş mumu kullanılarak ilk mum yakılır ve şamaş mumu kendi yerine takılır. En az yarım saat sonunda mumlar kendi kendine yanmaya bırakılır. Her gece, sağdan sola doğru yeni bir mum eklenir (İbranice yazısı gibi). Mumlar soldan sağa doğru yanar (çünkü insanlar önce yeni olana hürmet gösterirler).

Bu bayramda yağın bu bayram için öneminden dolayı kızartılmış gıdalar yemek adettendir. Eskinazi Yahudileri arasında (genellikle anneannenin nereden geldiğine bağlı olarak "lot-kuhs" veya "lot-key" olarak telaffuz edilen) lakot yani "patatesli krep" yenir. Bu bayramın bir başka geleneği de dört yüzlü bir topaç ile oynanan bir kumar oyunu olan 'dreidel' oynamaktır. Çoğu kişi oyunu kibrit çöpü, para, M&M veya çikolata paralar ile oynarlar. Dreidel aşağıdaki dört İbranice harfle işaretlenmiştir: Nun, Gimmel, Heh ve Shin. İsrail'deki 'dreidel'lerde, Shin harfi yerine Po yani burada anlamına gelen Peh vardır. Bu bayramın geleneksel şarkısı Hristiyanlar arasında "Rock of Ages" olarak bilinen "Maoz Tzur"dur (melodisi daha popüler olanlarla aynıdır, Hristiyanların tercümesi oldukça liberaldir).

Resimler

Kutlama, Hristiyanlığın başlamasından iki asır öncesine kadar uzanır ve sekiz gün sürer. "Hanuka" kelimesi 'adama' anlamına gelir ve Yahudi tarihinin en büyük mucizelerinden birini onurlandırır. Festival, Yahudilerin 2.000 yıldan fazla bir süre önce dinlerini hiç bir kısıtlama olmadan uygulamak için Yunanlılara karşı savaşta kazandıklarını hatırlama zamanıdır.

Hanuka'da günbatımında her gece yeni bir mum yakılır. Geleneksel olarak, ilk gece, Hanukia şamdanının en sağ koluna bir mum yerleştirilir. Daha sonra Shamash mumu yakılır ve ilk mumu yakmak için kullanılır. İkinci gece, Hanukianın sağ başına bir mum daha eklenir. Shamash mumu mumları soldan sağa doğru yakar (ilk önce en yeni mum yakılır). Her gece yeni bir mum eklenir ve işlem, Hanukiadaki dokuz mumun tümü yanıncaya yani sekizinci geceye kadar tekrarlanır.

Dreidel topacı dört yüzlü bir topaştır. Her yüzünde İbranice bir harf vardır: Nun, Gimmel, Hey veya Shin. Bu harfler, 'Nes gadol hayah sham' yani Türkçe "orada büyük bir mucize yaşandı" ifadesinin kısaltmasıdır.

Yahudiler neden Hanuka'da tuzlu peynir yerler? Judith'i onurlandırmak için.

Judith Holofernes'i özellikle tuzlu peynirle besleyerek yenmiştir. Holofernes, Asur'un imparatoru Nebuchadnezzar'ın son derece acımasız ve kaba bir generali idi. Bethulia'yı işgal edecekti ve eğer Bethulia yenilirse tüm ülke yenilecekti. Şehir başka şansı ya da umudu olmadığından teslim olmayı planlıyordu.

Oysa genç dul Judith, aklında dahice bir planla düşman kampına gitti. Judith güzel biriydi ve Holofernes, pek çok erkek gibi güzel, bekar kadınlara karşı zaafiyeti olan biriydi. Onu bir ziyafete davet etti ve peynir yemeye başladı. Holofernes özellikle tuzlu peynirleri yedikten sonra o kadar susamıştı ki bardaklarca şarap içti ve kendinden geçti. Onunla çadırında yalnız kalan Judith Tanrı'dan güç diledi ve adamın kafasını kesti. Asur ordusu Holofernes olmayınca başı kesik tavuk gibiydi. İsraililerin sürpriz saldırısına hızlı bir şekilde yenik düştüler.

Video

*Videoda Hanuka'nın nasıl kutlanacağı
açıklanmaktadır.*

3. Roma Katolikliği

Dini kutlamalar o dine bağlı olanlar için özel önemi olan zamanlardır. Dini kutlamalar genellikle bir takvim yılında veya ay takvimi içerisinde tekrar eden döngülerle kutlanır. Her yıl dünya çapında yüzlerce farklı dini kutlamalar düzenlenir ve bir dini bayram o din için özel olan bir şeyi kutlama amaçlıdır.

- Katolik ayinlerine özgü kutlamalar İsa'nın, annesi Meryem'in ya da azizlerinin yaşamıyla ilgili geçmiş bir olayı hatırlar ve yeniden ortaya koyar. Roma Katolik Kilisesi ayinlerinde en önemli kutlamalara dinsel tören denir ve bunlar:
- *Advent* – İsa'nın doğumu ve ikinci kez gelişi için dört haftalık hazırlık dönemi. Genellikle Advent çelengi denilen çelenk duanın odağı olarak kullanılır.
- *Noel (Christmas)* - İsa'nın doğumu - İsa'nın alçakgönüllü doğumunun hayvanlarla çevrili bir ahırda doğduğu hikâyeyi hatırlatan doğuş sahneleri, hikayeleri ve törenleri ile kutlanır.
- *Tezahür/Epifani (Epiphany)* - Doğumdan hemen sonra üç bilge kişinin İsa'yı ziyareti ve ardından doğum haberini dünyaya yaymaları.
- *Büyük Perhiz (Lent)* - İsa'nın çölde oruç ve dua ederek geçirdiği 40 günü anmak üzere Paskalya öncesi dönem. Dua, oruç ve çalışma yoluyla kişisel yansıma ve gelişme zamanı.

- *Kutlu Hafta (Holy Week)* – İsa'nın Kudüs'e zaferle girişini kutlayan Paskalya'dan önceki Pazar günü (Zeytin Dalı Pazarı/Palm Sunday); havarilerle yediği son akşam yemeğinin anıldığı Paskalya'dan önceki Perşembe günü (Maundy Thursday) ve Hristiyanlığın en bilinen sembolü olan İsa'nın haç üzerinde çarmıha gerildiği Paskalya'dan önceki Cuma gününü (Kutsal Cuma/Good Friday) de kapsayan İsa'nın yaşamının son haftası

- *Paskalya (Easter)* - İsa'nın ölümden dirilişi. Yumurtalar, yeni yaşamı sembolize ettiği için Paskalya'nın en önemli sembolüdür. Haçlar genellikle, İsa'nın ölüm üzerindeki zaferini sembolize eden çiçeklerle kaplanır.
- *Yükseliş Günü (Ascension Day)* – İsa'nın Cennete yükseldiği gün.
- *Hamsin/Gül Paskalyası (Pentecost)* - Tanrı'nın dünyadaki varlığı İsa'nın takipçilerine kuvvetli bir rüzgâr ve ateş dilleri şeklinde Kutsal Ruh'un armağanı
- *Azizlerin Günleri (Saints' Days)* – özellikle kutsal hayatlar yaşamış ve resmen aziz olarak tanınan kişilerin anıldığı resmi günler.

3.1.Paskalya

Paskalya, İsa Mesih'in dirilişine olan inancını kutlar. İncil'in Yeni Ahit'inde, bu olayın, İsa'nın Romalılar tarafından çarmıha gerilip ölmesinden üç gün sonra kabaca M.S. 30'da gerçekleştiği söylenir. Kutlama "İsa'nın Çilesi"ni bir dizi etkinlik ve bayram ile sona erdirir. Etkinlikler 40 günlük bir oruç, dua ve fedakârlık dönemi olan Büyük Perhiz (Lent) ile başlar ve Kutsal Perşembe (İsa'nın 12 Havari ile son akşam yemeğinin kutlanması), Hayırlı Cuma (Good Friday: İsa'nın çarmıha gerilişinin anıldığı gün) ve Paskalya Pazarını (Easter Sunday) da içeren Kutsal Hafta (Holy Week) ile sona erer.

Paskalya Pazarı ve Kül Çarşambası ve Zeytin Dalı Pazarı gibi bununla ilişkili kutlamalar "hareketli kutlamalar" olarak görülür, çünkü Paskalya 22 Mart ile 25 Nisan arasında bir Pazar gününe denk gelebilir.

Paskalya (Kutsal Hafta olarak anılan) bir hafta öncesi ile başlar, İsa'nın çarmıhtaki çilesi ve ölümü, gömülüşü ve yeniden dirilişi anılır, Perşembe, Cuma ve Cumartesi kutsal üç günü oluşturur; Kutsal Cumartesi akşamı, büyük nöbet sırasında, din eğitimi alanların (kataşizm talebelerinin) vaftiz edilışinden ve sayısız okuma, şarkı ve duadan sonra ve Pazar gününün şafağına doğru büyük bir ciddiyetle Komünyon İsa'nın kefareti çabalarının zirvesi olan Mesih'in dirilişini kutlamayı amaçlayan Paskalya'yı uygun bir biçimde kutlandıktan sonra kişi yavaş yavaş bir yas tutuştan yeniden diriliş sevincine geçer.

Paskalya'nın temel sembolü, İsa'nın ölümünü ve yeniden dirilişini hatırlatan haçtır. Eski zamanlardan beri, Hristiyanlar tarafından haç aynı zamanda bir jest ("haç işareti") olarak da kabul edilmiştir; bu jest, üç parmakla alınına, göbeğine ve sonra birbirini ardına iki omuza dokunarak yapılır. Diğer semboller ise: İncil'e göre İsa'nın hikâyesinin başlangıcına ve sonuna atıfta bulunan Yunan alfabesinin ilk ve son harfleri olan "Alfa ve Omega (Α Ω)"; İsa insanlığın kurtuluşu için kendi hayatını feda eden Tanrı'nın kuzusu olarak görüldüğünden "kuzu"; Yaratılıştan anılan evrensel sel olayını, barışın sembolleri olan ve kalabalığın sevinçle karşıladığı İsa'nın Kudüs'e girişini hatırlatan "güvercin" ve "zeytin ağacı", ve yeni bir hayatın doğuşunu simgeleyen "yumurta"dır.

İnsanların hayatı olsun ve bolluk içinde yaşasınlar diye kendisini sunan lekesiz kuzu İsa Mesih'in fedakârlığı sayesinde Hristiyanlar bu adeti sadece günlük yaşamın gerçekliğinden uzak hareketleri tekrarlamak olarak değil gerçek bir hayat tercihinde dönüştürmüşlerdir. İnananlar için Paskalya'yı kutlamak, ne kadar çirkin ve korkunç, kurtuluş olasılığına yabancı insan gerçekliği içinde olursa olsun

Mesih'in merhamet, iyilik, alçakgönüllülük, bekâret ve sabır duygularını üstlenerek adalet içinde sürekli kendini yenilemek anlamına gelir.

Başlıca kutsal referans metinleri, Matta, Mark, Luka ve Yuhanna'nın dört İncil'inde bulunan İsa'nın tutkusu, ölümü ve dirilişinin öyküleridir.

Resimler

MASACCIO, Kutsal Üçlü veya Şükran Tahtı, 1426-1428, Santa Maria Novella Kilisesi, Floransa.

Kutsal Üçlü Floransadaki Domikinan Kilisesi Santa Maria Novella'da yer alır. Masaccio, derinlik ve mekan hissi yaratmak için ufuk noktası, ışık-gölge oyunu, yakındakileri küçük çizme ve yönsele ışık ile doğrusal perspektif kullanır. Tüm bunlar o dönem için çok yenidir. Şekiller gerçek boyutta, duygusal ve o kadar gerçekçidir ki heykel gibi görünürler. İsa, vücudu yerçekiminden etkilendiği için özellikle gerçekçi görünür.

Freskin alt kısmında açık bir mezarın içinde bir iskelet yer almaktadır. Taşa oyulmuş gibi görünecek şekilde çizilmiş olarak «io fu' già quel che voi sete, e quel ch'i' son voi anco sarete» – Sen neysen ben oydum, ben neysem sen de o olacaksın yazılıdır. Bu bir Memento Mori, yani ölümümüzün bir hatırlatıcısıdır.

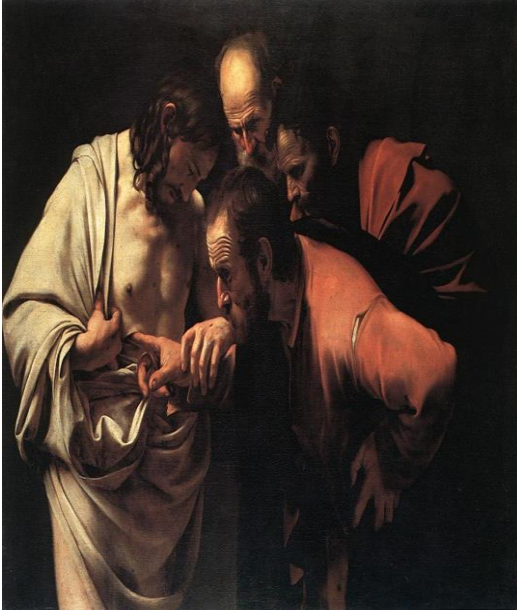
Perspektif kullanımı sayesinde, freskoyu gözlemleyen kişi, kendisini bedeniyle birlikte sunan Mesih'i "gerçekten" önünde hisseder. Perspektif bu şekilde kullanımı, Üçlemenin dünyaya ait olduğunu ortaya koyar. Bu olay, sadece yüzyıllar önce gerçekleşmemiş, aynı zamanda "burada ve şimdi" gerçekleşiyor, bugün kendilerini inançlı bir yaşamda sürdürüyor, böylece kendilerini Baba, Oğul ve Ruh'un önünde bulabilir, böylece yaşamı dönüştürülebilir, canlandırılabilir.

GIOVANNI BELLINI, Mesih'in Dirilişi, 1475-1479, Gemäldegalerie, Berlin.

Üç kadın mezara arka plandan yaklaşıyor. İçlerinden biri, Mecdelli Meryem, beyazlar giymiş. Mesih'in bedenini yağlamak niyetindeler. Ancak kapı çoktan açılmış ve Mesih dünyanın üzerinde süzülüyor. İki asker şaşkınlıkla bakıyor; üçüncü asker ise hala uyuyor.

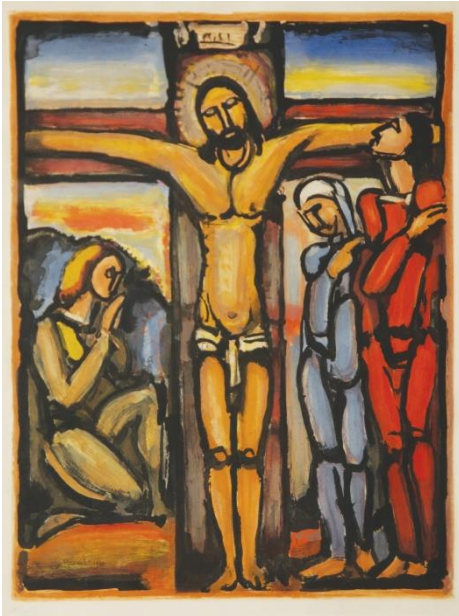
Bu resimde sanatçı, doğa incelemesinde Kuzey akımlarını takip etmektedir. Mistik ancak gerçekçi, inanç ve odaklanma kombinasyonu, resme tekil olarak tuhaf bir kalite vermektedir, diriliş temasını resmin cenaze ortamı için rahatlatıcı bir özellik sunar.

MICHELANGELO MERISI DA CARAVAGGIO Şüpheli Thomas, 1601-1602, Sanssouci, Potsdam.

İnançsızlık dramı Caravaggio'yu kişisel olarak etkilemiştir. Resimlerinden çok azı fiziksel olarak bu kadar şok edicidir - Thomas, 'Rabbim ve Tanrım' demeden önce merakını sınırlarını zorlamaktadır. Klasik kompozisyon, dört kafayı gerçeğin arayışında dikkatlice birleştirmektedir. Mesih'in kafası, en az bilinen kişi olduğu için büyük ölçüde gölgededir. Mattei'nin İsa'nın tutuklanmasını ve Emmaus'a görünmesini anlatan resimlerinde pek belirgin olmayan bir güzelliği de vardır.

İlginç olan, sol taraftan görüntüye akan ışığın kullanımıdır. İsa ışıkla yıkanmıştır ve beyaz teni ve giysisi de öne çıkmaktadır. Tuvaldeki Thomas'ın konumu, kırmızı elbisesi ve üzerinde parlayan ışıkla pekiştirilmiştir.

GEORGES ROUAULT, Çarmıha Gerilmiş İsa, 1936.

Bu berrak görüntüde, John ve iki Mary artık çığlık atmıyorlar, aksine ibadet ediyor gibi görünüyorlar - diz çöküyor ya da dramın ortaya çıkışını izliyorlar. Ve tipik olarak, hissettikleri umut haç arkasındaki turuncu-sarı gökyüzünde yansıtılıyor.

Diğer baskılarında olduğu gibi, bunda da Rouault "İsa'nın duygularının estetik bir sunumunu" aradığını söylemiştir. İnsanın acı çekmesine dair dini görüşü, dramatik ışık ve gölge tarzına ve canlı renkleri ortaya çıkarmıştır. Onun tarzı bu manevi vizyonunun peşinde gelişmiştir.

SAFET ZEC, isa'nın bedeninin çarmıhtan indirilişi, 2014, Chapel of the Passion, in the Church of the Jesus, Roma.

Sanatçı, Mesih'in çarmıhtan indirilişini bir kucaklama olarak sunmaktadır. Havarilerin ayaklarını yıkayan elleri, son yemekte ekmeği birlikte böldüler, çarmıhtaki kolları acılı ve sevgi dolu bir sarılışla açılmıştır: şimdi havarileri cesedini bu ahşap çarmıhtan kucaklayıp yeryüzüne indiriyor.

Videos

Paskalya'nın Üç Günü – Paskalya; Peder Robert Gendreau, Paskalya üç günü (Triduum) ve Paskalya kutlamalarını kısa bir videoda anlatıyor.

Paskalya'nın Üç Günü ve Paskalya: Reason for the Season programının bu bölümü Kutsal Perşembe'den Paskalya Nöbetine kadar süren Paskalya üç gününe (Triduum) odaklanmıştır. Video bu dini dönemde neyi neden kutlandığı açıklanmaktadır.

3.2. Hamsin Yortusu

Hamsin Yortusu, İsa Mesih'in Çarmıha Gerilişi, Dirilişini ve Yükselişinin ardından Kutsal Ruh'un Meryem (İsa'nın anası) ve Havariler üzerine inişini anar ve Hristiyan kilisesinin dünyadaki misyonunun başlangıcına işaret eder.

Hamsin "Pentecost" adı "ellinci" anlamına gelen Yunanca sözcük Πεντηκοστή (Pentēkostē)'den gelir. Çünkü Hamsin Paskalya'dan sonraki ellinci gündür.

Bu isim Eski Ahit döneminde kullanılmış ve Yeni Ahit'in yazarları tarafından devralınmıştır. Şavuot olarak bilinen Yahudi yortusu Hamsin (İbranice "haftalar"), aslında başlangıçta buğday hasadının ilk ürünleri için bir şükran günüydü, ancak daha sonra, Tanrı'nın Sina Dağı'ndaki Musa'ya indirdiği Kitap'ın anılışıyla ilişkilendirilmiştir.

Kilisenin başlangıcında, Hristiyanlar genellikle Paskalya'dan başlayarak geçen 50 günlük süreyi Hamsin olarak ifade ediyorlardı. Vaftiz, Paskalya döneminin hem başında (Paskalya) hem de sonunda (Pentekost günü) yapılırdı. Nihayetinde, Hamsin Yortusu, Kuzey Avrupa'da vaftiz için Paskalya'dan daha popüler bir dönem olmuştur ve İngiltere'de bu bayram genellikle, yeni vaftiz edilenler tarafından giyilen özel beyaz giysiler nedeniyle Beyaz Pazar (Whitsunday) olarak adlandırılır. Edward VI (1549) İlk Dua Kitabında, bayram resmen Whitsunday olarak adlandırılmış ve bu isim Anglikan kiliselerinde devam etmiştir. Katolik ve diğer Batı Kiliselerinde rahipler, Hamsin Yortusu döneminde, Kutsal Ruh'tan gelerek havariler üzerine inen "ateş dillerini" sembolize etmek için sıklıkla kırmızı kıyafetler giyerler.

Hamsin Yortusu, Mesih'in Luke'un İncilinin sonundaki vaatlerini yerine getirmesini temsil eder: «Bu nedenle, Mesih'in acı çekmesi ve üçüncü günde ölümden dirilmesi ve onun adıyla günahların tövbe edilmesi ve affedilmesi Kudüs'ten başlayarak bütün ülkelerde vaazedilmesi gerektiği şeklinde yazılmıştır. Sen bu şeylerin tanığıydın. Bakın, Babamın verdiği sözü size göndeririyorum; fakat siz yukarıdan gelecek güçle giydirilene kadar şehirde kalın»[Luka 24]. Bu "güç ile giydirilmek", Kutsal Ruh'un Kiliseye ihsanı ile birlikte gelecektir.

Kutsal Ruh'un sembolleri rüzgâr ve ateş unsurlarıdır. Rüzgâr, Kutsal Ruh'un temel bir simgesidir, çünkü Yunanca "Ruh" (πνεῦμα) kelimesi aynı zamanda hem "rüzgar" hem de "nefes" anlamına da gelir.

Bu dini tören, bize, Kutsal Ruh'un, Üst Odada Meryem Ana ile birlikte dua için toplanan Havarilerin diğer müritlerin üzerine taşışını hatırlamamızı ve yeniden yaşamamızı sağlar. (cf. Acts 2:1-11). İsa dirilmiş ve cennete yükselmiş ve Ruhunu Kilise'ye göndermiştir, böylece her Hristiyan kendi ilahi yaşamına katılabilir ve dünyadaki sağlam birer şahidi olabilecektir. Tarihe karışan, çaresizliği yitiren Kutsal Ruh, yüreklerimizi ümit eder, içimizdeki olgunluğu, kamçılar ve teşvik eder.

Resimler

Giotto, Kutsal Ruh'un İnişi, 1303-1305, the Scrovegni Şapeli, Padova.

Kutsal Ruh'un İnişi (Pentecost), Scrovegni Şapeli'nde freski yapılmış İsa İzdırabı Hikayeleri'nin sonuncusudur.

Kutsal Ruh'un İnişi mekanda eğik bir yapı içinde kutlanmaktadır ve Gotik kavisleri iç mekanın görünmesine izin vermektedir. Havariler toplanmış ve Kutsal Ruh'tan gelen ışınlar onların üzerine inmektedir. Yüzleri şaşkınlık ve tecelli göstermektedir. Kutsal Ruh'un İnişinin geçtiği mekanın, Padua'da çağdaş Gotik mimariyi doğrudan yansıtan neredeyse tek yer olduğuna dikkat çekmek kayda değer.

Beato Angelico, Kıyamet Günü'nün üç parçalı tablosu, Yükseliş ve Kutsal Ruh'un İnişi, 1450-1455, Corsini Ulusal Galerisi, Roma.

Üç parçalı tablonun içinde, sağdaki yan panel Kutsal Ruh'un İnişini göstermektedir. Dikkat çekici olan, havariler arasında ters çevrilmiş olan güvercin perspektifidir, çünkü güvercin kendi arkasındaki, yukarıdaki tirizli pencereye karşılık gelen ufuk noktası ile çakışmaktadır. Bu resimde Beato Angelico, Kutsal Ruh'un gücü (δύναμις) ile insan hayatında güçlü bir şekilde fakat aynı zamanda sağduyulu ve sessiz bir şekilde dünyada ortaya çıkışı gizemi ortaya koyar.

Moretto da denilen Alessandro Bonvicino , Kutsal Ruh'un İnişi, 1543-1544, Tosio Martinengo Sanat Galerisi, Brescia.

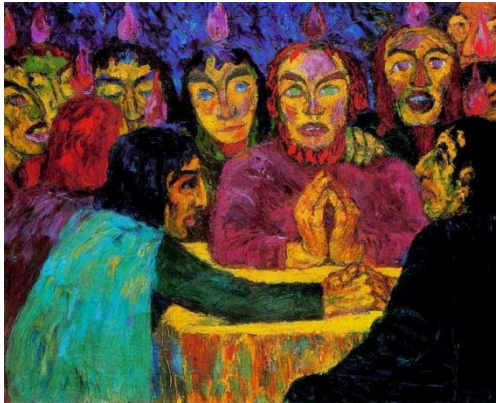
Kutsal kitaba göre, merkezde Havarilerle çevrili Madonna'nın alına vuran tüm ışıklar, Kutsal Ruh'tan gelen ve bir güvercin şeklinde, tuvalin üst kısmında öne çıkan ışıklardan gelmektedir. Sahne, çapraz bir tonozla örtülü ve dört tarafı açık bir ortamda gerçekleşir.

Genellikle El Greco olarak bilinen Doménikos Theotokópoulos'un Kutsal Ruh'un İnişi (The Pentecost) tablosu, 1597-1600, Prado Müzesi, Madrid.

El Greco bu tabloyu Madrid'deki Aragon Meryem Ana Manastırı kilisesinin altar panosunun bir parçası olarak yapmıştır. Altar panosu ayrıca Müjde, Vaftiz, Çarmıha Geriliş ve Diriliş'i de içermektedir.

Kutsal Ruh'un alevleri Meryem'e, havarilere ve bazı kadınlara iner. Tuvalin sağından izleyiciye bakan kel, sakallı Havarî, bir otoportre ya da sanatçının arkadaşı Antonio de Covarrubias'ın bir portresi olarak tanımlanmaktadır.

Emil Nolde, Hamsin Yortusu, 1909, Nationalgalerie, Berlin.

Aslında oldukça kişisel bir durum olsa da Nolde 1909 ile 1951 yılları arasında 55 tablosunu kendi dini inançlarını gösteren kutsal temalara adanmıştır. Bu tabloda, herkesin başında bir ateş dili varken, çeşitli yüzler tevekkül, şok, coşku, sessiz dua ve düpedüz korkuyu ifade etmektedir. Ruh'un inişine geniş bir yelpazedeki tepkileri güzel bir şekilde tasvir eder. Aynı şekilde, imanlı yaşamın çeşitli şüpheleri, mücadeleleri ve zorlukları kabul edişini de.

Video

Hamsin Yortusu Nedir?

"Elli," anlamına gelen Yunanca kelimedenden gelen Hamsin Yortusu Kutsal Ruhun Paskalya'dan sonra ellinci gününde havarilere gelişini kutlar. O gün, Kilise'ye hayat veren İsa'ya, kiliseyi kırmızı renkte dekore ederek ve Kutsal Ruh'un çalışmalarına odaklanarak ibadet edilir.

3.3. Noel

Noel, Hristiyanlığın en önemli dini figürü ve Yeni Ahit'in merkezi figürü olan ayrıca Kuran suresinde de adı geçen İsa Mesih'in doğumunu kutlayan bir Hristiyan kutlamadır. Her yıl 24 Aralık'ta kutlanır.

Ayrıca 20. yüzyıldan beri aile toplantıları ve hediye değiş tokuşu yapılan resmi bir tatildir. Hediyeler, özellikle hediyelerin Noel Baba veya Aziz Nikolaos'tan geldiğine inanmaları teşvik edilen çocuklara verilir ve bu hediyeler yaramazlık yapmayan tüm çocuklara verilir.

Hediyeler, Matta İncili'nde adı geçen ve genellikle bebek İsa'ya hediyeler getirdiğini düşünülen üç bilge adamın (Magi) ziyaretini çağırır. Ancak, popüler kültürde Noel Baba en sembolik figürdür.

Noel döneminde şehir meydanlarına, yollara ve evlerin içine pek çok dekorasyon yerleştirilir.

En göze çarpan dekorasyon, bolca süslenmiş Noel ağacıdır: çocukların hediyeleri genellikle bu ağacın altına yerleştirilir. Diğer süslemeler arasında çelenkler, şehirlerde, yollarda ve meydanlardaki aydınlatmalar bulunur.

Sonuncu, fakat bir o kadar da önemli dekorasyon ise; evlerde, kiliseler veya bazı Hristiyan kurumların binalarında ve hatta bazen açık alanlarda doğuş sahneleri kurulmasıdır. İncil'de geçen İsa'nın Beytullahim'deki doğumunun sahnesini, annesi Meryem, Yusuf, üç Magi (bilge adam), çiftlik hayvanları ve çeşitli karakterlerle betimlenir.

Genel olarak günümüzde Noel, çoğu insan için kökleri dini olsa bile, dini bir olaydan daha ziyade sosyal ve geleneksel bir olaydır.

Bartolomé Esteban Murillo
-Magi'nin hayranlığı üç
bilge adamı İsa, Mary ve
Joseph ile betimleyen
Bartolomé Esteban
Murillo'nun Magi'nin
Hayranlığı tablosu.

Resimler

Bronzino, Çobanların ibadeti -
Bronzino'nun çobanların ibadeti,
Melek Çocuk'la birlikte bir doğuş
sahnesini betimleyen resmidir

Işıklandırılmış Regent Caddesi- Noel için ışıklandırılmış
Birleşik Krallık Londra'daki Regent Caddesi.

(İsa'nın) Doğum Sahnesi- Doğum sahnesi

Braşov, Romanya'da Noel Ağacı-, Romanya'nın
Braşov kasabasında dekore edilmiş Noel ağacı

Videos

Noel'in Kökenleri- Noel ve kökenleri
hakkında kısa bir video

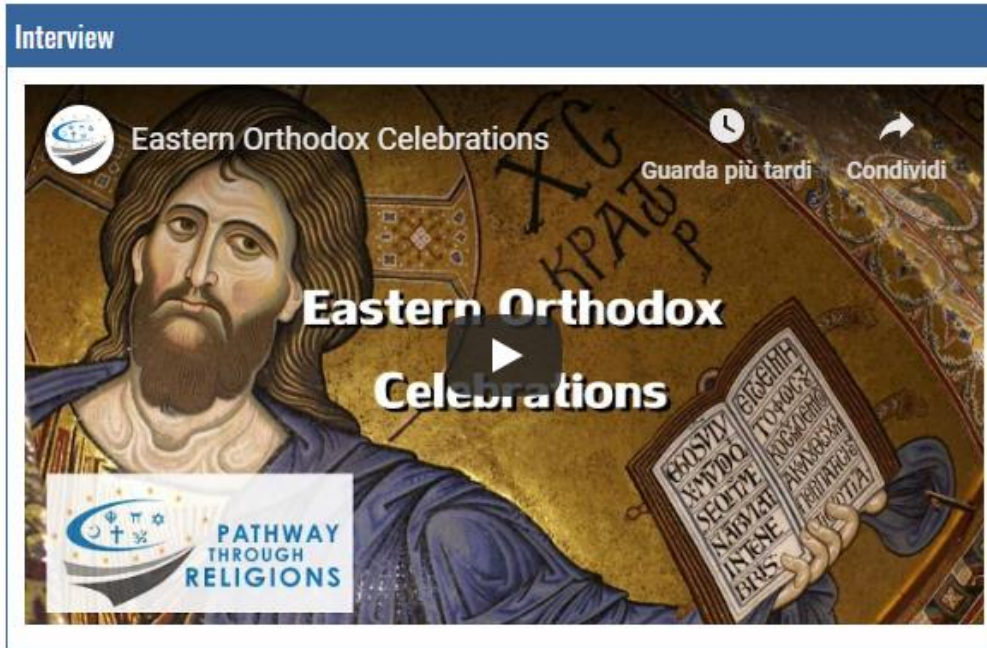
Noel'in Hikayesi- Noel hakkında bir ASMR
videosu

4. Doğu Ortodoksluğu

4.1. Giriş

Kilise takvimi ilk Hristiyan bayramı etrafında inşa edilmiştir – İsa'nın dirilişi. Buna ek olarak, İsa Mesih ve Bakire Meryem'nin yaşamındaki en önemli olaylarının yanı sıra saygın ve İsa'yı yücelten kişileri anan ve kutlayan kutsal bayramlar eklenebilir. Ortodoks Hristiyanlar tarafından kutlanan bayramlar sabit olanlar ve hareketli olanlar olarak ikiye ayrılmıştır. Paskalya ile ilişkili olanlar hareketlidir yani her yıl farklı tarihlerde gerçekleşir. Diğer bayramlar ise her yıl aynı tarihte kutlanır. En önemli hareketli bayramlar: Paskalya ve Kutsal Hafta, Zeytin Dalı Pazarı, İsa'nın Göğe Yükselişi, Hamsin Yortusu, Aziz Theodore Günü ve and the Ortodoks Bayramı. Üç grup sabit bayram vardır – İsa'ya, Meryem Ana'ya ve azizlere adanmış olanlar.

Hz. İsa'ya adanmış en önemli bayramlar: Doğuş (25 Aralık), İsa'nın Sünneti (1 Ocak), Tezahür (Epiphany) (6 Ocak), Hz. Meryem Yortusu (2 Şubat), ve Başkalaşım (Transfiguration) (6 Ağustos). İsa'ya adanmış hareketli bayramlar ise; Dalların Pazarı, Paskalya, İsa'nın Göğe Yükselişi ve Hamsin Yortusudur. Kutsal Bakire'nin önemli bayramları: Meryem'in Doğuşu (8 Eylül), Meryem Ana'nın Tapınakta Takdimi (2 Kasım), Müjde (25 Mart), ve Theotokos'un Göğe Yükselişi (15 Ağustos). Kilise, azizleri ve şehitleri onurlandırır, çünkü bu insanlar günahın üstesinden gelip erdem kazanmışlardır. Böylece örnek birer Hristiyan, kutsal kişiler ve ilahi koruyucular olmuşlardır. Bir saygı ifadesi olarak, sadık azizler için özel bir anma günü belirlenmiş, şereflerine tapınaklar inşa edilmiş, kutsal kalıntılarına ibadet edilmiş ve resimleri Kutsal İkonlarda tasvir edilmiştir.

4.2. Paskalya ve Kutsal Hafta

Paskalya, Golgotha Dağı'nda Romalılar tarafından çarmıha gerilmesinin ardından cenazesinin üçüncü gününde Yeni Ahit'te betimlendiği şekilde İsa'nın dirilişini kutlayan dini bir festivaldir.

Paskalya ve bununla ilişkili tatiller, Gregoryen veya Julian güneş takvimlerinde sabit bir tarihte olmayan hareketli kutlamalardır. Tarihleri Yahudi takviminde olduğu gibi ay-güneş takvimine göre belirlenir. Paskalya, sembolizmi ve takvimdeki konumu dolayısıyla Yahudilerin Fısıh Bayramı ile ilişkilendirilir.

Paskalya ilk ve en önemli Hristiyan bayramıdır. İsa'nın dirilişi öğretisi, Hristiyan inancının temelidir. İsa'nın ölümü ve dirilişi, yaşam ve ölüm üzerindeki nihai gücünü ve sonsuz yaşam verme yeteneğini gösterdiği kutsal kitaptaki noktayı oluşturur. Mesih kendini feda ederek insanlığı günahlarından kurtarmış ve böylece inananlara kurtuluşları için sadık bir yol vermiştir.

Paskalya, Kudüs'e girişinden başlayarak çarmıha gerilişi ve dirilişine uzanan yaşamındaki son dönemin yani İsa'nın Çilesi'nin anıldığı – Kutsal Haftanın zirve noktasıdır.

Kutsal Haftadan önce, oruç, dua ve kefaretle dolu kırk günlük bir dönem olan Büyük Perhiz gelir. Büyük Perhiz, Zeytin Dalı Pazarı'ndan önceki Cuma günü sona erer. Bunu izleyen iki gün, Lazarus Cumartesi ve Dalların Pazarı Kutsal Haftaya geçişi oluşturur. Lazarus Cumartesi ile İsa'nın Kudüs'e gitmeden hemen önce Lazarus'u ölümden diriltmesini anılır. Ana tema ölümün efendisi olduğunu gösteren İsa'nın Dirilişini hatırlatır.

Zeytin Dalı dört kutsal İncil'in her birinde bahsi geçen bir olay olan İsa'nın zafersel bir şölenle Kudüs'e girişi anılır.

Büyük Pazartesi: Bu gün Kilise; tövbenin meyvelerini toplamayanların başına gelecek olan hükmün bir sembolü olan meyvesiz inci ağacının soluşunu anar (Matta 21:18-22). Bu gün okunan ilahiler aynı zamanda, kardeşlerinin elinde masumca acı çeken Yakup'un oğlu Yusuf'u (Yaratılış 37) ve yanlış yere suçlanmayı (Yaratılış 39-40) İsa'nın Çilesini ön plana çıkarır.

Büyük Salı: Bu gün Kilise, On Bakireler Mesel'ini (Matta 25: 1-13), ihtiyat hakkında öğretiyi ve Damat olarak Mesih'i anmaktadır. Gelin odası, hem Mesih'in Türbesi'nin sembolü, hem de Kıyamet Günü'nde kurtarılanların kutsal halinin bir sembolü olarak kullanılır. Yetenekler Mesel'inin teması (Matta 25:14-30) da bu gün okunan ilahilerde yer alır.

Büyük Çarşamba bu meselde İsa Mesih günahkarların affedilmesinin erdemlilerin affından (Yahuda 7:36:50) ve Yahuda İskaryot'un Mesih'e ihanet etme kararından daha önemli olduğunu belirten iki borçlunun İncil'deki meseli ilişkilidir. Akşamları Önceden Kutsanmış Ayın'ın ardından Kutsal Merhem'in Gizemi okunur. Bu, İsa'nın mesh edilmesini anar ve inananları Mesih'in ölümüne ve yeniden Dirilişine hazırlar.

Büyük Perşembe, İsa'nın Çilesinin en dramatik bölümlerinden bazılarını - Son Akşam Yemeği, Gethsemane Bahçesinde Acıyı ve Yahuda'nın ihanetini anar. Kutsal Son Akşam Yemeği Duası, Büyük ve Kutsal Perşembe sabahı, Büyük Aziz Basil'in Akşam Duası ile birleştirilerek gerçekleştirilir.

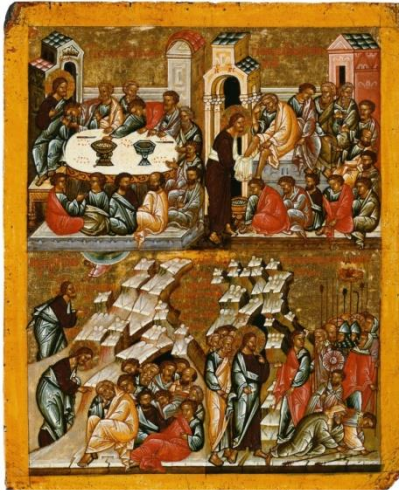
Büyük Cuma, Mesih'in çarmıha gerilmesi ve ölümünü anar. İnananlar, Son Akşam Yemeği'nden, İsa'nın Çarmıha Gerilişi ve Gömülüşüne kadarki olayları ile tekrar hatırlarlar ve İsa'nın ölümü hakkında ilahiler söylerler. Zengin görsel imgelemeler ve sembolizmin yanı sıra mistik ilahiler bu anmanın dikkat çekici unsurlarıdır. Ortodoks anlayışında, Kutsal Haftanın olayları sadece geçmiş olayların yıllık bir anması değil, inanan gerçekte İsa'nın ölümüne ve dirilişine katılışdır.

Kutsal Cumartesi, Cehennem'in Yenilişinin anıldığı Proti Anastasi (İlk Kıyamet) duası ile başlar. İncil'in okunmasından hemen önce, asılan örtüler ve kıyafetler, koyu Lenten (Büyük Oruç) renklerinden beyaza dönüşür ve duanın ruh hali yastan neşeye değişir. Paskalya Gecesi İbadeti (Vigil) , İsa'nın dirilişi İyi Haberinin gece yarısı açıklanmasına kadar devam eder. Paskalya dönemi kutlamaları başlar.

Paskalya Günü öğleden sonra, neşeli Agape Vespers duası ile kutlanır ve Büyük Prokeimenon ilahisi söylenir. İncil'den bir ders, zillerin neşeli sesleriyle birlikte, mümkün olduğu kadar çok farklı dilde okunur.

Paskalya dönemi kırk gün sürer ve İsa'nın Göğe Yükselişi kutlaması ile sona erer.

Resimler

Bu ikon, Büyük Novgorod okulundan bilinmeyen bir sanatçı tarafından 1484-1504 arasında yapılmıştır. Beş sahneyi gösterir: Son Akşam Yemeği, Ayakların Yıkanması, Gethsemane Bahçesinde Acı ve Sanhedrin rahipleri tarafından İsa'nın tutuklanması.

*İsa'nın Çilesi MS. 15. yüzyıl
Orthodoks ikonası*

Son Akşam Yemeği, Juan de Juanes

İspanyol ressam Juan de Juanes tarafından 1562'de yapılan *Son Akşam Yemeği*, İsa'yı Eucharist'le birlikte gösteren bir sanat eseridir. Sağ ön tarafta, hain Judas, daha iyi tanınması için bir para çantası ile çizilmiştir. Kıskançlık rengi olan sarı renkte giyinmiştir. Ayrıca halesi olmayan tek figürdür. Ön planda akşam yemeğinden önce ayakları yıkamak için bir kase. Panel, Valensiya'daki San Esteban kilisesinin sunağı için, Aziz Stephen'ın hayatı üzerine bir dizi resim ile birlikte yapılmıştır. Yanlarında Bahçedeki İstirab ve Dikenler ile Taçlanması gösteren paneller bulunur.

Damat İsa

Kudüs Kutsal Kabir Kilisesi Golgotha yıldızın üstünde oturan Damat Mesih'in simgesi. Kilise Hristiyanlığın en kutsal iki yerine ev sahipliği eder: Nasıralı İsa'nın çarmıha gerildiği yer ile gömüldüğü ve yeniden dirildiği söylenen boş mezarının olduğu yer. İkona, Mesih'in Pontius Pilate'in askerleri tarafından küçük düşürülüşünü gösterir (Matta 27: 27-31). Acımasız bir ironide askerler, alaycı bir şekilde İsa'ya ibadet ederler ve hakaretler ile onun Yahudilerin haklı Kralı olduğunu ilan ederler. Dikenlerle taçlandırılmış, kırmızı giydirilmiş, bağlanmış ve bir kamış tutan; Mesih Damat İkonunda, bu şekilde resmedilir. Taç, Ortodoks Kilisesi'ndeki Hristiyan evliliğinin bir simgesidir ve Mesih'in ellerini bağlayan halatlar da kutsal bağa bir göndermedir. Sahte bir asa olarak kullanılan kamış, başkalarına hizmet etmek için mümkün olan her şeyi yapabilen bir insanın alçakgönüllülüğünün bir simgesidir.

Ayakların Yıkanişı

İsa'nın müritlerin ayaklarını yıkadığını gösteren, Bizans'ın Monreale Katedrali, MS. 12. yüzyılda bulunan Bizans mozaiği. İncil'e göre, *Son Akşam Yemeği*'nden sonra, Mesih Havarilerin ayaklarını yıkadı. Mistik Akşam Yemeğinde, İsa, Kendini Cemaat ve yaşam olarak sunar ve ilahi kimliğini ve otoritesini ortaya koyar. Havarilerin ayaklarını yıkayarak, O, kusursuz sevgi alçakgönüllülüğünü gösterir. Ayağını yıkanan ilk kişi Aziz Peter olur. İsa, eğer ayaklarını yıkatmazsa, Peter'in kendisiyle hiçbir bağı olmayacağını söyleyene kadar isteksizdir. Aziz Peter: "Rab, sadece ayaklarımı değil, ellerimi ve kafamı" der. Sahnenin simgelerinin kutsal kitaplardaki tasvirinde Aziz, elini başına kaldırmış şekildedir.

Kutsal Hafta Epistyle

Bu, Mısır Sina 'daki St. Ekaterina Manastırında yer alan XII yy. Templone Epistyle in Kutsal Haftadan üç sahneyi resmeder – Kudüs'e zaferse giriş, Çarmıha Gerilme ve Mesih'in Cehenneme İnişi.

Videolar

Avrupa Paskalyası: Sanat Yoluyla Anlatım

Rick Steves'in Avrupa'da Paskalya bölümü Paskalyanın hikayesini anlatır — İsa'nın Çilesi, çarmıha Gerilme ve yeniden Diriliş — Avrupa'nın büyük sanat eserleri ile resmedilir. Kudüs'teki Ortodoks Hristiyanların Kutsal Haftası

Dünyanın dört bir yanından Kudüs'e hac ziyaretleri için gelen Ortodoks Hristiyanların Kutsal Hafta kutlamaları.

İsa'nın Çilesi - Ortodoks Hristiyan Kilisesi'nde Pascha'ya Yolculuk

Kutsal Hafta ve Paskalya olayları, Ortodoks Hristiyan inancının kalbini oluşturur. Bu video, bu merkezi dönemin tarihini, geleneklerini, ayinlerini ve anlamlarını incelemektedir. Aydınlatıcı röportajlar, müzik, ilahiler, ikonalar, açıklayıcı yorumlar ve güzel görseller, kilisenin kutlama takviminin bu belirgin dönemini dikkatli bir şekilde keşfedilmesini teşvik edecektir.

4.3. Teofani Yortusu

Teofani Yortusu, İsa'nın Ürdün Nehri'ndeki vaftizini ve dünyaya Tanrı'nın Oğlu olarak tezahürünü anımsatan büyük bir Hristiyan şölenidir. Bu kutsal gün, Doğu Ortodoks Kilisesi'nin on iki büyük şöleninden biridir. Paskalya ve Pentekost'tan sonra ayın ayının üçüncü en önemli tarihi olarak kabul edilir. Kutlama 6 Ocak'ta gerçekleştirilir. Ancak, Jülyen takvimini takip eden mezhepler, genel olarak kullanılan Gregoryen takvimi ile olan 13 günlük fark nedeniyle Doğu Yortusunu 19 Ocak'ta kutlarlar.

İsa'nın vaftizi, Matta, Mark ve Luka İncillerinde tarif edilmektedir. Vaftizci Yahya'nın Ürdün Nehri'nde İsa'yı vaftiz ettiği sırada, gökyüzü açılır, Kutsal Ruh İsa'ya bir güvercin şeklinde görünür ve Tanrı'nın sesi cennetten duyulur: "Bu benim sevgili Oğlumdur, ondan razıyım." İsa, üç kez Nehrin sularına dalar ve çıkar. Bu ölüm ve dirilişin gizemini sembolize eder: dünyevi insan günahlarıyla birlikte ölür ve ilahi kişi yeni bir yaşam için yükselir.

İsa'nın vaftizi, İncil'de İsa'nın yaşamını anlatan beş önemli dönüm noktasından biridir. Diğerleri ise Başkalaşım, Çarmıha Gerilim, Diriliş ve Yükseliş'tir. Vaftiz Kutsallığı, Tanrı'nın insanlara görünmesi ile gerçekleşmiştir.

Ortodoks geleneğinde, bu şölenin anlamı, vaftiz sırasında İsa'nın Mesih ve Kutsal Üçlü'nün ikinci kişisi olarak ortaya çıkmasıdır. Kutsal Geleneğe göre, İsa'nın Vaftizci Yahya tarafından Ürdün Nehri'nde vaftizi, Baba Oğul ve Kutsal Ruh olarak adlandırılan Kutsal Üçlü'nün, kendilerini birlikte ve aynı anda insanlığa tezahür ettirdiği yalnızca iki durumdan birini işaret etmekteydi. Bunlar bulutların arasından konuşan Baba, nehirde vaftiz edilen Oğul ve cennetten inen bir güvercin gibi görünen Kutsal Ruh idi. Kutsal yazılarda bulunan diğer tek durum ise Tabor Dağı'ndaki Başkalaşım'dır.

Teofani Yortusu'na hazırlık 1 Ocak'ta başlar ve 5 Ocak arifesinde Paramoni ile son bulur. Paramoni, sadece akşam yemeğine izin verilen sıkı bir oruç günüdür. Bu gün, Kraliyet Saatleri kutlanır ve böylece Doğu ve İyi Cuma bayramları birbirine bağlanır. Ekmek şarap ayini yapılır. Akşam ayini sırasında, İsa'nın vaftizini haber eden on beş Eski Ahit bölümü okunur ve özel antifonlar söylenir. Teofani Yortusu'nun Pazar veya Pazartesi gününe denk gelmesi durumunda, Kraliyet Saatleri bir önceki Cuma günü söylenir ve Teofani Yortusu sırasında Aziz İoannis Hrisostomos'un ayin usulüne göre kutlama yapılır ve oruç biraz hafifletilir.

Doğu Ortodoks Kiliseleri, Suların Kutsanması Töreni'ni Teofani Yortusu'nda gerçekleştirir. Bu tören iki kez yapılır: bir kez yortu arifesinde - genellikle kilisenin içindeki vaftiz kurnasında - ve sonra yine yortu gününde açık havada bir su kütlesi içerisinde. Ayinin ardından din adamları ve cemaat, Haç ile birlikte en yakın su birikintisine doğru alay oluştururlar. Törenin sonunda rahip, haçı suya atarak suları kutsar. Gönüllüler haçı bulmak için suya dalar. Haçı ilk önce bulan kişi onu rahibe geri getirir. Rahip ise bu kişiyi ve ailesini kutsar.

Daha sonra rahip, bütün kiliseyi ve yeni kutsanmış su ile cemaati ve cemaatin evlerini kutsar. Teofani Yortusu, Vaftiz Gizemi'ni kabul etmek için geleneksel bir gündür. Teofani Yortusu'nu, normal oruç yasalarının askıya alındığı sekiz günlük bir yortu sonrası dönem izler. Yortudan sonraki cumartesi ve pazar günü özel okumalar yapılır. Bunlar, şeytanın İsa'yı cezbetmeye çalışması Mesih'in Günahlığı ve

Hristiyan mücadelesinde kefarete ve azim ile ilgilidir. Teofani Yortusu ile Büyük Perhiz'in başlangıcı arasında ayinsel bir süreklilik bulunmaktadır.

Resimler

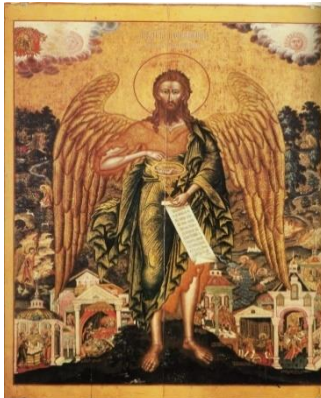
İsa'nın Vaftizi, 15. yy,
Ortodoks ikonu

Rusya'nın Kirillo-Belozersky Manastarı, Assumption Katedrali'nde bulunan ikonoztas parçası. Eser, adı bilinmeyen bir usta tarafından 1497 dolaylarında yapılmıştır. Bu güzel örnek, Ortodoks Teopiyan ikonografisinin tüm kilit unsurlarını içermektedir. Kompozisyon, ilahi kişi olarak açığa çıkan İsa figürüne odaklanmaktadır. Manevi saflığının bir işareti olarak neredeyse ya da tamamen çıplak olarak tasvir edilmiştir. Vaftizci Aziz Yahya, Mesih'i kabul ederek boyun eğmektedir. Bu aynı zamanda Eski Ahit'in Yeni Ahit'e yol açtığı anlamına gelmektedir. En tepede, Kutsal Ruh, bir güvercin olarak İsa'nın üzerine inmektedir. Kutsal Ruh bir ışık halesinde tasvir edilmektedir. Sağ taraftaki melekler, bu kutsal anın ilahi tanıklarıdır. Vaftiz sona erdikten sonra İsa'ya hizmet etmek ve onu giydirmek için beklemektedirler.

Epifani, 17. yy

Aziz Elijah, Boboshevo, Bulgaristan Kilisesi'nde bulunan 17. yy duvar resmi. Kanonik Ortodoks ikonografisinde, İsa'nın elleri dua eder şekilde değil, bir kutsama işareti olarak gösterilmektedir. Ürdün Nehri İsa'yı değil, İsa nehri temizlemektedir. Bu yüzden çoğu Teofan İkonunun dibinde, küçük yaratıklar Mesih'in ayaklarından kaçıyor gibi görünmektedir. Bu, Zebur'da Mesih (İsa) hakkındaki sözlerinin bir yansımasıdır: "Deniz gördü ve kaçtı, Ürdün geri döndü".

Çöl Meleği, 17. Yy
Ortodoks ikonası

Bu ayrıntılı şaheser, Vaftizci Aziz Yahya'yı bir çift melek kanadı ile resmetmektedir. Melekler ve Aziz Yahya dışında başka hiçbir aziz figürü bu nitelikler ile tasvir edilemez. "Görkemli peygamber ve Mesih'in öncüsü" olarak bilinen Aziz Yahya, Hristiyan azizler arasında en üst sıradadır. İki nedenden dolayı Doğu Ortodoks ikonlarının yazıtlarında "Çöl Meleği" olarak tanımlanmaktadır. İlki, melekler gibi Tanrı'nın habercisi görevi görerek Mesih'in gelişini müjdelemesi, ikincisi ise aklında sadece cennet fikri ile iffet, yoksunluk ve dua ile yaşamını sürdürmesidir. Bu meleklerin hayatıdır ve kendisinden sonra gelen tüm dindarlara örnek teşkil etmektedir. Bu sebepten dolayı Aziz Yahya, manastırların, keşişlerin ve münzevilerin azizidir.

Proje Numarası: 2017-1-IT02-KA201-036784

Teofani Bölgesi

Batı Şeria'daki Kasr el Yahud ve Ürdün'deki Doğu Yakası'ndaki El-Maghta, İsa'nın vaftiz edildiği ve Vaftizci Yahya'nın vaizlik yaptığı orijinal bölge olarak kabul edilir.

İsa'nın Vaftizi, Verrocchio

Bu eser batı sanatında İncil'de tasvir edildiği şekilde vaftiz sahnesinin en meşhur yorumlarından biridir. Yaklaşık 1472 yılında İtalyan Rönesans ressamı Andrea del Verrocchio'nun stüdyosunda resmedilmiştir. Tablo, Verrocchio tarafından çırağı Leonardo da Vinci ile işbirliği içinde tamamlanmıştır. Leonardo da Vinci bir meleğin detaylarını resmetmiştir. Tablo, Floransa yakınlarındaki San Salvi Kilisesi rahipleri tarafından yaptırılan bir altar panosudur.

Videolar

Teofani – Ortodoks Hristiyan Kilisesi'nin Kutlamalarını Keşfetmek

Bu videoda, İsa'nın vaftiz edilişi hakkında bilgi verilmektedir. Ayrıca, Ortodoks Hristiyan Kilisesi'nin suları kutsayarak ve dünyayı Tanrı ile buluşturarak bu büyük yortuyu nasıl kutladığı açıklanmaktadır.

İkonaları Anlamak: Teofani

Video İsa'nın vaftiz edilmesi gibi dini açıdan oldukça zengin ikonayı, kanonik imgelem ve sembolizm ile detaylı bir şekilde yorumlamaktadır.

Farklı dillerde Epifani melodileri

Bu videoda, yortu / aziz gününün özünü sunan kısa ilahiler (troparion), İngilizce (Bizans ilahisi), çeşitli Slav dilleri (Bizans ilahisi, Rusça ilahi, Sırpça ilahi, modern Bulgarca, Lehçe altyazı ile birlikte), Yunanca, Arapça, Romence, İspanyolca, Ukraynaca, Arnavutça, Gürcüce, Fransızca, Japonca, Svahili (Kiswahili; Etiyopya'dan da fotoğraflar), Arapça (hızlı melodi), Endonezya dili, İngilizce (modern düzenleme) dillerinde çeşitli korolar tarafından söylenmektedir.

4.4. Meleğin Müjdesi Yortusu

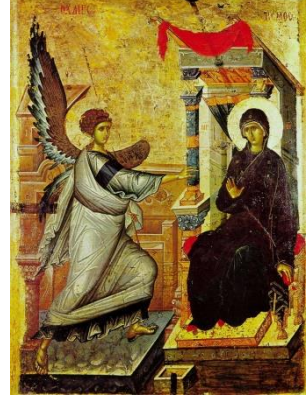
Meleğin Müjdesi Yortusu, melek Gabriel'in Bakire Meryem'i ziyaret etmesine işaret eder. Bu ziyaretinde kendisine Tanrı'nın Oğlu olan İsa Mesih'in annesi olacağını söylemiştir. Her yıl 25 Mart'ta kutlanır - Noel'den tam 9 ay önce. Doğu Ortodoks geleneğindeki Büyük Yortular'dan biridir. Bu sekiz büyük şölenlerden biri olarak kabul edilir. Ancak, ayinsel benzerlikler olsa da dört büyük Meryem Ana şölenleri arasında yer almaz. Yortu tarihi, Paskalya'ya denk gelse bile asla ötelenmez. Bu iki şölenin ortaklığına Kyriopascha denir. Ancak, Kyriopascha sadece eski tarz, geleneksel Julien takvimi veya Gregoryen takvimini kabul eden kiliseler arasında mümkündür.

Luka İncili'ndeki anlatıma göre (1:26-38), Baş melek Cebrail Meryem'e göründü, "hiç kimseyi tanımasa bile" (bakire) gebe olduğunu ve bir oğlu olacağını duyurdu. Kutsal geleneğe göre Meryem,

on beş yaşındayken tapınaktan anne-babasının yanına döndüğünde melek tarafından ziyaret edilmiştir.

Meleğin Müjdesi Yortusu çoğunlukla büyük perhiz devresine denk geldiğinden, kutlama şekli kutlanacağı belirli güne bağlı olarak yıldan yıla değişir. Eğer bayram en yaygın durum olan Büyük Perhiz'in hafta içi bir gününe gelirse, yortu ayini akşam duaları ile yapılır ve böylece bir tam oruç gününden sonra kutlanır. Bu gerçekleştiğinde, Önceden Kutsanmış Sunuların Tanrısal Ayini oruç kurallarına uyulur.

Meleğin Müjdesi Yortusu, Altınağızlı Eren Yuhanna'nın ayin usulünde bayram sabahı, sabah ayini ile kutlanır. Yortu gününden önceki akşam ise büyük bir akşam duası yapılır.

Meleğin Müjdesi, 14. yy, Ortodoks ikonası, Aziz Klement Kilisesi, Ohrid, Makedonya, bilinmeyen sanatçı

Meleğin Müjdesi, 12. yy, Rusya'daki Novgorod ikonografisi okulundan bilinmeyen bir ressam tarafından yapılmıştır.

Meleğin Müjdesi, Hristiyan sanatının en sık kullanılan konularından biridir. Bakire Meryem'in yaşamını betimleyen döngülerde her zaman görünür ve genellikle İsa'nın yaşamını betimleyen döngülerde ilk sahne olarak dahil edilir. Tasvirlerin kompozisyonu oldukça tutarlıdır. Tasvirlerde Cebrail solda durur ve genellikle oturan veya diz çökmüş olan Bakire Meryem'e bakmaktadır. Genel olarak, Cebrail profilden resmedilirken, Bakire Meryem öne bakmaktadır. Çoğu zaman Melek, Bakire Meryem'e saygılı bir mesafede durur ve sütun gibi gerçek ya da resimsel bir mimari detay ile araya mesafe konulur. İkili ayrıca bir poliptik adı verilen dört ya da daha fazla parçadan oluşan ve genellikle bir arada duvara asılan çoklu panel tablolarının ayrı kanatlarına veya fiziksel bir kemerin karşı taraflarına bile yerleştirilebilir. Tablolarda genellikle saflığı simgeleyen zambaklar bulunur.

Müjde sahnesi, iç mekanda veya veranda ya da bahçede gösterilebilir. Bu mekan Bakire Meryem'in evi olabilir. Ancak bazı efsaneler olayın Kudüs Tapınağı'nda yaşandığını aktarmaktadır ve bu nedenle çoğu kez tablolarda müjde sahnesi Kudüs Tapınağı'nda geçer. Tablolarda, Bakire Meryem kitap okur ya da ev işleri ile meşguldür.

Resimler

Meleğin Müjdesi, Leonardo da Vinci (Andrea del Verrocchio ile muhtemel işbirliği), 1472-1475.

Meleğin Müjdesi, Cestello.

İtalyan Rönesans ressamı Sandro Boticelli bu başyapıtı 1489 yılında tamamlamıştır. Tablodaki dramatik gerginlik, aynı zamanda ona doğru uzanarak Cebra'il'den uzaklaşan Mary'nin jestinden kaynaklanmaktadır.

Meleğin Müjdesi, Van Eyck. Bu tablo, erken Hollandalı usta Jan van Eyck'in 1434-1436 yıllarından kalma bir yağlıboya çalışmasıdır. Sanat tarihçileri tarafından hala tartışılan, sembolizm yönünden zengin, oldukça karmaşık bir eserdir.

Videolar

Meleğin Müjdesi – Ortodoks Hristiyan Kilisesi'nin Kutlamalarını Keşfetmek

Bu videoda, Ortodoks Kilisesi'nin yortu törenini ve kutlamasında yer alan farklı unsurları takip edebiliriz

İkonaları Açıklamak: Meleğin Müjdesi

Teolojik olarak zengin bir ikona olan Meleğin Müjdesi örneği kanonik imgelem ve sembolizmin detaylı yorumuyla açıklanıyor.

Fra Angelico, Meleğin Müjdesi

Dr. Beth Harris ve Dr. Steven Zucker Khan akademisinde ünlü freskoyu tartışıyor.

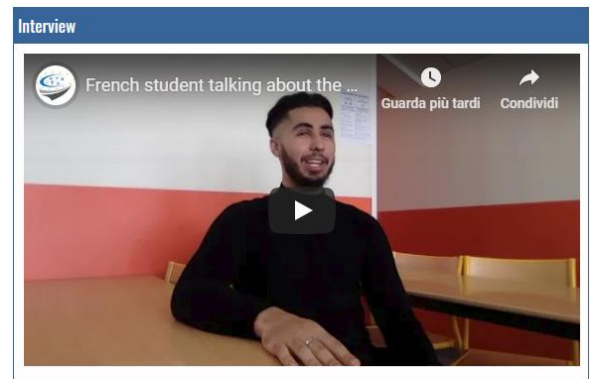
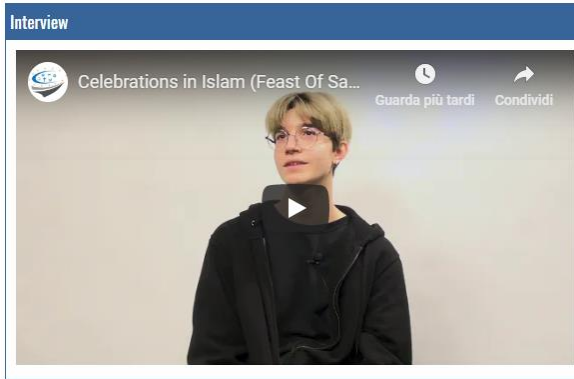

Meleğin Müjdesi olayının gerçekleştiği alan olarak tanımlanan mağaranın üzerine inşa edilen Nazaret'teki Hristiyan Tapınağı hakkında kısa bir belgesel

5. İslam

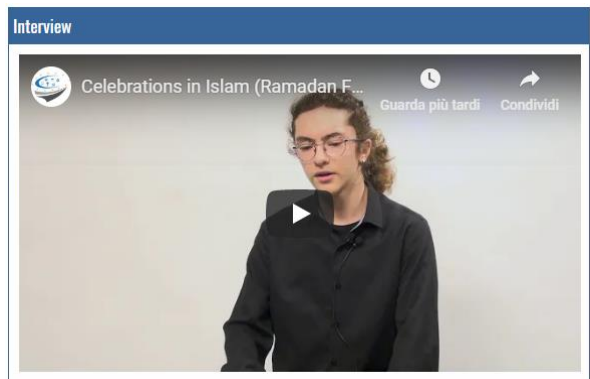
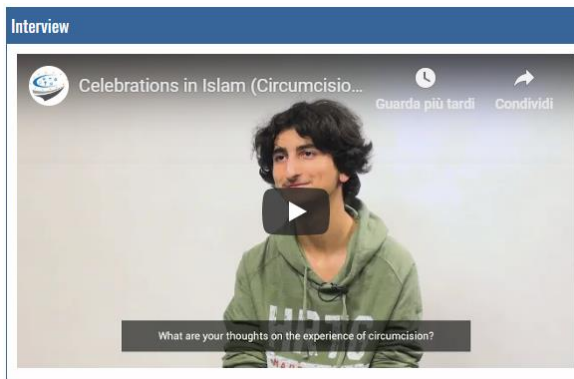
5.1. Giriş

İslam'da kutlamalar, insanların, ailelerin ve arkadaşların bir araya gelip sosyal dayanışma içinde oldukları önemli günlerdir. Ramazan Bayramı (Eid al-Fitr) ve Kurban Bayramı (Eid al-Adha) tüm Müslümanlar tarafından kutlanan en önemli iki bayramdır. Ramazan ayında Müslümanlar gün doğumundan gün batımına kadar sıkı bir şekilde oruç tutarlar. Bu ayın sonunda ise 3 günlük Ramazan Bayramı kutlanır. İslam'ın dini takvimi, Gregoryen takviminden 11 gün daha kısa bir ay takvimi olduğu için, İslami bayramlar her yıl 11 gün erken başlar.

Kurban Bayramı (Eid al-Adha), Mekke ve Medine'ye yapılan Hac ve Hacıların (dünyanın geri kalanında yaşayan Müslümanlar da dahil olmak üzere) koyun, keçi, buzağı veya deve kurban etmesi ile ilgilidir. Bu bayramda Hz. İbrahim ve Tanrı tarafından oğlu İsmail'i feda etmesinin istenmesiyle inancının sınanması anılır.

Sünnet derisinin kesilmesi olan sünnet, İslam'da erkeklerin ergenliğe ve toplumsal yaşama adım atmalarını simgeler.

5.2. Ramazan Bayramı (Eid al-Fitr)

Yeni ay Ramazan ayının başlangıcını tanımlarken, başka bir yeni ay da sonunu belirler; bu, Eid al-Fitr olarak adlandırılan üç günlük bir şenliğin başlangıcı anlamına gelir.

Bayramdan bir gün önce (oruç tutmanın son günü) insanlar mezarlıkları ziyaret eder, özellikle çocuklar için yeni kıyafetler satın alarak alışveriş yaparlar ve yiyecek hazırlarlar. Türkiye'de insanlar ayrıca bayramın ilk günü de mezarlıkları da ziyaret ederler.

Bayramın üç günü boyunca insanlar ailelerini, akrabalarını ve arkadaşlarını ziyaret eder. Türkçede bu bayrama Şeker Bayramı denir ve hemen hemen her kadın ziyaretçilere ikram etmek için tatlı hazırlar. Bayramlaşmak için evden eve giden çocuklara dağıtılmak üzere evlerde şeker bulundurulur. Bazı durumlarda çocuklara cep harçlığı da verilir. Çocuklar harçlıklarını farklı yiyecekler almak için veya fuarlara gitmek için kullanır.

Akrabaları ve özellikle yaşlıları ziyaret edip bir saygı göstergesi olarak ellerini öpmek gelenektir. El öpme karşılığında, yaşlılar çocuklara şeker veya harçlık verir.

Kıyafetler bayramın sosyal kodlarından biridir. Cemaat çok kalabalık olduğu için caminin dışında sıraya girmiş ve getirdikleri kendi seccadeleri üzerinde namaz kılan insanları görmek çok normaldir. Namaz sonrası, aileler birlikte kahvaltı eder.

Bayram ile ilgili gelenekler coğrafyaya bağlı olarak değişiklik gösterebilir.

Ramazan Bayramı, erkeklerin katıldığı sabah namazı ile başlar.

Tüm toplumun kutlamalara dahil edilmesi için bayramda yoksullar unutulmaz ve adil miktarda sadaka alırlar. Bu nokta her zaman Ramazan Bayramı hutbesinde vurgulanmaktadır çünkü zekat dönemi bayrama kadar sürmektedir. Ramazan ayı yıllık zekatı bağışlamak ve toplumun yoksul üyelerini desteklemek için en iyi zamandır. Zekat vermek aynı zamanda İslam'ın beş şartından bir diğeridir.

Ramazan Bayramı, erkeklerin katıldığı sabah namazı ile başlar. Namaza temiz kıyafetler ile gelinir. Genellikle yeni

Resimler

Çocuklar için geleneklerden biri mahalledeki tüm evleri dolaşıp herkesin bayramını kutlamaktır. Karşılığında, çocuklara şeker, çikolata veya küçük bir miktar para verilir.

Mahalle çocukları kapı kapı dolaşıp şeker veya para topluyor.

Video

Ramazan Bayramı (Eid al-Fitr) ziyaretlerinde tatlı ikram etmek gelenektir ve geleneksel Türk baklavası ile Türk kahvesi veya çay en yaygın ikramlar arasındadır.

Müslümanların dünyanın çeşitli yerlerinde nasıl oruç açtıklarını gösteren bir video

5.3. Kurban Bayramı

Eid-al-Adha Kurban Bayramı anlamına gelir. Mekke'ye gelen hacıların, İbrahim'in Allah tarafından ayarlanan ve oğlu yerine bir koçu kurban ettiği günü anmak için bir koyun, keçi veya deveyi kurban ettikleri gündür. İslam geleneğine göre İbrahim'in oğlu İsmail Arap milletin efsanevi atasıdır. Eski Ahit'e göre ise kurban edilmesi istenen oğul İbrahim'in küçük oğlu İshak'tır. Ramazan Bayramı üç günlük bir bayram olmasına rağmen Kurban Bayramı dört gün sürer.

Bayram camide kılınan sabah namazı ile başlar ve koyun, keçi veya devenin kurban edilmesi ritüeli ile devam eder. Kurban Bayramı, Mekke'ye yapılan Hac ile aynı sırada kutlanır ve İslam dinin en büyük

bayramıdır. Genel olarak, her hane adına bir kuzu veya koyun kurban edilir. Kurban edilecek hayvanın bir öküz veya bir deve olması halinde ise, kurban için 7 kişiye kadar toplanabilir. Hayvanların sağlık açısından iyi durumda olması gerekir.

Lübnan ve Suriye’de yaşayan ve kabul görmüş doktrinlere karşı çıkan Dürzi mezhebinde de bu bayram kutlanır. Ancak bu mezhep, bayramı Kabil ve Habil’in fedakârlıklarının anısına kutlar.

Müslüman inancına göre hayvanların kurban edilmesi, Allah’tan günahların bağışlanması istemenin ve bir şekilde O’nun sonsuzluğunda yer almanın bir yoldur. Müslümanlara göre bu, bir zulüm eylemi değil, yiyecek armağanı için şükran sembolüdür. Bu yüzden kurban edilen hayvanın bazı kısımları diğerleriyle paylaşılmaktadır. Genellikle etin üçte biri evde saklanırken, bir kısmı yoksullara verilir. Gerisi akraba veya arkadaşlara hediye olarak gönderilir.

Kurban Bayramı’nda, akrabaların ve özellikle yaşlı akrabaların ziyaret edilip, bir saygı göstergesi olarak ellerinin öpülmesi gelenektir.

Kurban, camide kılınan sabah namazından sonra ya aile reisi ya da kasap tarafından gerçekleştirilir.

Kurbandan sonra kurban etinin sabahtan pişirilmesi ve kahvaltıda yenmesi gelenektir.

Kesim sırasında sıkı kurallar uygulanır. Kesim işlemi sabahın erken saatlerinde namazdan sonra, ya ailenin başı ya da kasap tarafından gerçekleştirilir. Boğazı kesilirken hayvanın başı Kabe’ye dönük olmalıdır. Kurban kesilirken Kur’an’ın her suresinin başında) yer alan besmele (Rahman ve rahim olan Allah’ın adıyla) okur. “Tanrı adına, En merhametli, En Merhametli!” Kur’an-ı Kerim, 1946).

Hayvanın derisi yüzüldükten ve bağırsakları çıkarıldıktan sonra, kasap yıkanır ve Tanrıya şükran sunmak için hazırlanır. Bu etkinlik sabah saat 11’de başlar ve birkaç saat sürebilir. Etlerin bölünmesinin ertesi güne bırakılmadığı yerlerde, eşler eti ayırmaya

ve hazırlamaya başlamak için evde kalırlar.

Bayramın geri kalanı Ramazan Bayramı’na benzer. İnsanlar, akrabalarını, arkadaşlarını ziyaret eder ve farklı eğlence türleriyle tatilin tadını çıkarır.

Resimler

Kurban Bayramı, İbrahim'in oğlunu Allah'a olan sadakatini göstermek için feda etme konusundaki istekliliğini hatırlatır. Allah eylemi yarıda kesti ve İbrahim bunun yerine koyun kurban etti. Bu nedenle, her hane adına bir koyun veya keçi kurban edilir.

Hayvan pazarı, koyun veya kurban edilen diğer hayvanların satıldığı yerdir. Hane halkı erkekleri bir koyun almak için hayvan pazarına giderler. İndirim tutarını kabul edinceye kadar satıcının ellerini tutarak ve sallayarak indirim için pazarlık yapmak gelenekseldir.

Video

Türkiye'de gelin adayının (nişanlısı) evine hediye olarak süslenmiş bir koç göndermek alışılmış bir şeydir. Damadın ailesi büyük boynuzlu bir koç alır, koçun boynuzunu kırmızı kurdele ile süsler ve koçun boynuzu arasına altın bir kolye takar. Daha sonra da onu hediye olarak gelin evine gönderir.

Türkiye'de kurban bayramı ve nasıl kutlandığı ile ilgili, yemeklerden dekorasyona kısa bir video.

5.4. Sünnet (sunnah)

Müslüman oğlan çocukları için sünnet önemli bir törendir. Kitab-ı Mukaddes'e göre, geçmişi İbrahim peygamber zamanına kadar uzanır. Erkek organının sünnet derisinin çıkarılmasını içerir.

Türkiye’de, sünnet olacak çocuk pelerin, taç ve asa ile özel bir beyaz takım alınır.

İslam alimleri, sünnetin hangi yaşta yapılması gerektiği konusunda bir mutabakata varmamıştır, ancak Hz. Muhammed’in sünneti erken yaşta tavsiye ettiği bilinmektedir. Sünnet yaşı coğrafyaya göre değişebilir. Ameliyat doğumdan birkaç gün sonra veya çocuk 15 yaşına gelene kadar yapılabilir. Tercih edilen yaş ise yedidir. Öte yandan, İslam dinine geçmenin de aynı zamanda sünnet olmayı gerektirdiği de kabul edilmektedir. Bu nedenle kişi kaç yaşında olursa olsun sünnet edilebilir.

Sünnet Kur'an-ı Kerim’de belirtilmez, ancak Hz. Muhammed’in kayıtlı sözleri ve yaptıkları olan Sünnet olarak vurgulanmaktadır. Buna göre sünnet “erkekler için bir yasa”dır.

Sünnet, çocukların çocukluklarını geride bıraktıkları ve toplumun yetişkin bir üyesi olmaya adım attıkları önemli bir aşamadır. Benzer şekilde Yahudiler de sünnet yapar. Sünnet Uzak Doğu’dan Batı ülkelerine kadar birçok coğrafyada kitlelerin Müslüman olması ile yaygınlaşmıştır.

Sünnet töreni geçmişte sünnetçiler tarafından yapılmaktaydı, ancak günümüzde bu operasyon çoğunlukla hastanelerde doktorlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Sünnet töreni sonrası kutlama da coğrafyaya göre farklılık gösterir. Osmanlı döneminde, şehzadelerin sünneti, İstanbul’daki Ayasofya Camii ve Sultan Ahmet Camii yanında bulunan At Meydanı’nda (Bizans Dönemi Hipodromu) kutlanan önemli bir olaydı. Bu döneme ait el yazmaları, kutlamaların şehrin bütün nüfusunun katılıp yiyecek ve eğlencenin tadını çıkardığı oldukça şaşalı törenler olduğunu belirtmektedir.

Türkiye’de sünnet törenleri, özellikle okulların kapalı olduğu yaz aylarında popüler olan büyük kutlamalardır. Çocuk erken yaşta bile sünnet olsa, aileler çocukları yeterince büyüdüğünde düğün düzenler. Çocuk, genellikle geleneksel pazarlarda bulunan mağazalardan alınabilecek prens kostümü giyer. Düğünlerde özel Amerikan arabaları kiralar ve çocuk ve ebeveynleri bu araba ile gezer. Sünnet arabasını düğün davetlileri izler.

Araba gezisi sırasında mutlaka korna çalınır. Daha sonra evde yemek servis edilir. Bazı aileler kutlama için belli bir salonu kiralar ve davetli misafirlerle kutlama yapar. Konukların çoğunlukla para veya altın para vermeleri gerekmektedir.

Sünnet öncesi, çocuk, arkadaşları ve ailesi süslenmiş bir araba içinde şehir turu atarlar. Tanıdıklar ve davetliler de onları arabalarıyla takip eder.

Pictures

Sünnetli çocuğun yatağı danteller, balonlar ve kurdeleler ile dekore edilir. Çocuk bu süslenmiş yatağa yatar ve akrabalarının ziyaretlerini ve hediyelerini kabul eder.

Bu ziyaretlerde akrabalar, komşular veya konuklar çocuğa ve ailesine para, altın veya hediye sunarlar.

Video

Aralarında yaş farkı az olan kardeşler genellikle aynı gün sünnet edilir.

Türkiye'de sünnet kutlama partileri hakkında bir video. Aileler, oğullarının erkeklığe adım atmasını kutlamak için ayrıntılı kostümlerle büyük partiler düzenler.

6. Anglikanizm ve Protestanlık

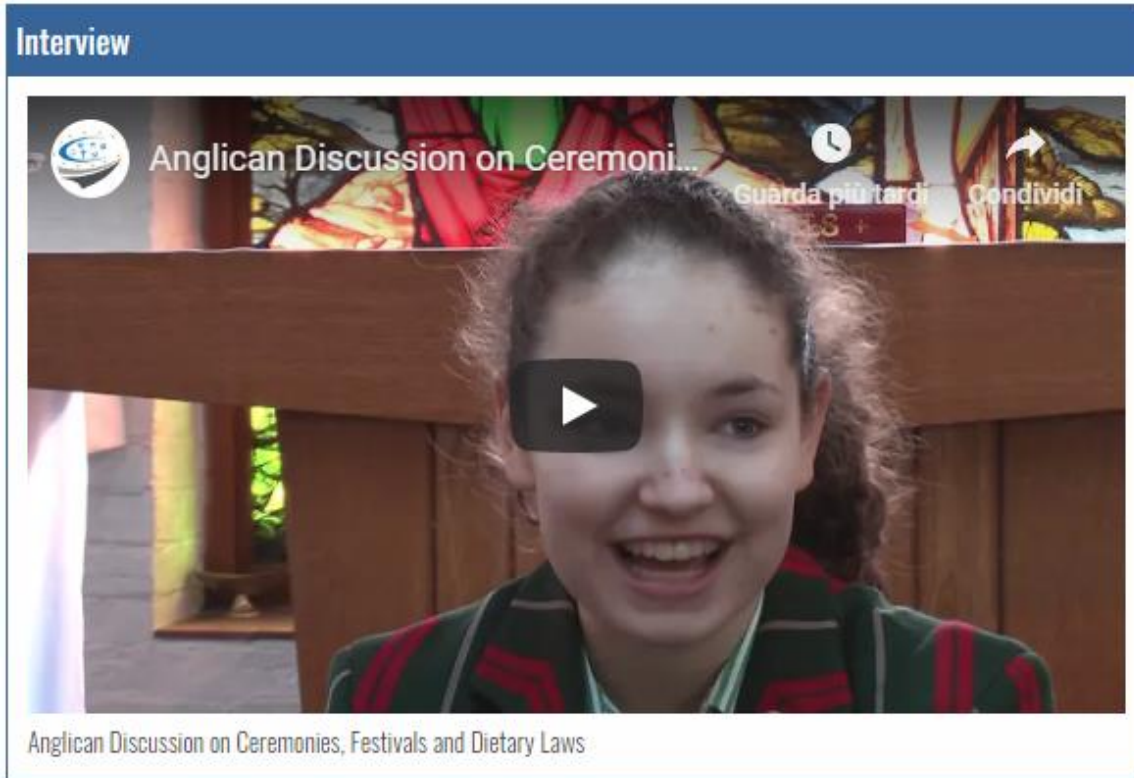
6.1. Anglikanizm (İngiltere Kilisesi)

İngiltere Kilisesinde, Noel, Paskalya ve Büyük Perhiz, Protestan kiliseleriyle aynı anlamları taşımaktadır.

Noel: İsa Mesih'in 25 Aralık'taki doğumunun kutlanması İngiltere Kilisesi takvimindeki en önemli tarihlerden biridir.

Paskalya: İsa'nın ölümünü anar ve Hristiyan inancının başlangıcını kutlar. Tüm Hristiyan mezheplerinde olduğu gibi, İngiltere Kilisesi takvimindeki en çok kutlanan bayramdır.

Büyük Perhiz: Paskalya öncesi hazırlık dönemidir. Büyük Perhiz mevsimi, birçok Hristiyan'ın oruç tutma, tövbe, ılımlılık, kendini inkar etme ve manevi disiplin gibi dini görevleri yerine getirdiği tüm Hristiyanlar için ciddi bir zamandır.

6.1.1. Noel

Noel 25 Aralık'ta kutlanır. Noel, Tanrı'nın oğlu İsa'nın doğuşuna işaret eden bir Hristiyan kutsal günüdür.

Noel hikayesi

İsa'nın doğuşu İncil'in Yeni Ahit'inde açıklanmaktadır.

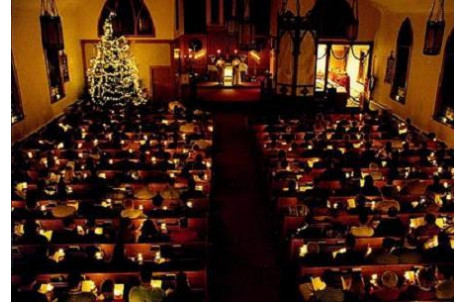
Matta ve Luka İncilleri farklı anlatılar barındırır. Doğuş hikayesi onların anlatılarından derlenmiştir.

Her iki hikaye de, İsa'nın bir marangoz olan Yusuf ile nişanlı olan Meryem adında bir kadının oğlu olarak doğduğunu söylüyor. İnciller Meryem'in hamile kaldığında bakire olduğunu belirtiyor.

Luka İncilinde, Meryem'in, Tanrı'nın oğlunu doğuracağı mesajını getiren bir melek tarafından ziyaret edildiği belirtilmektedir. Matta'nın ifadesine göre ise, Yusuf bir melek tarafından ziyaret edilir ve onu göndermek ya da hamileliğini ifşa etmek yerine Meryem ile evlenmeye ikna edilir.

Matta, onları İsa'nın doğduğu yere götüren bir yıldızı takip eden bilge adamlardan bahseder. Bilgi adamlar İsa'ya altın, buhur ve mür hediye etmiştir. Luka ise çobanların bir melek tarafından Beytullahim'e nasıl yönlendirildiğini anlatır.

Geleneğe göre, Yusuf ve Meryem, İsa'nın doğumundan kısa bir süre önce Beytullahim'e gider. Yusuf'a, memleketi Beytullahim'de nüfus sayımında yer alması emredilmişti.

Roma İmparatorluğu tarafından toplanacak vergileri belirleyebilmek için tüm Yahudi halkının sayılması gerekiyordu. Yusuf gibi ailelerinden uzakta yaşayanların memleketlerine dönmesi ve isimlerinin Roma kayıtlarına girilmesi gerekiyordu.

Noel, İngiltere Kiliselerindeki ayinlere katılan birçok kişi için özel bir zamandır.

Yusuf ve Meryem, Nasıra'dan yola çıkarak Ürdün Nehri vadisi boyunca Kudüs'ü geçip Beytullahim'e varan uzun ve zorlu 90 mil uzunluğundaki yolculuklarına başladılar. Meryem, enerjisini doğuma saklamak için bir eşeğin sırtında yol aldı.

Ancak Bethlehem'deki kasaba hanı, nüfus sayımına geri dönen insanlarla doluydu. Hancı, hayvanları için ahır olarak kullanılan evinin altındaki mağarasında kalmalarına izin verdi.

Burada, hayvanların gürültüsünün ve pisliğinin yanında, Meryem oğlunu dünyaya getirdi ve onu bir yemliğin içine yatırdı.

Noel ve Öncüllerin Tarihi

İlk Noel

4. yy'da Papa 4. Julius'ın, 25 Aralık'ı Noel tarihi olarak belirlemesine kadar İnciller, İsa'nın doğduğu tarihten bahsetmemiştir. 25 Aralık tarihinin belirlenmesi, yılın bu zamanında gerçekleşen Pagan kutlamalarını Hristiyanlaştırma girişimi idi. M.S. 529 itibarıyla, 25 Aralık resmi tatil oldu ve M.S. 567 yılından itibaren ise 25 Aralık'tan Epifani'ye kadar on iki gün resmi tatil oldu.

Noel sadece bir Hristiyan bayramı değildir. Bayramın kökenlerinin, Yahudilerin Hanuka bayramında, antik Yunanların bayramlarında, Druidlerin inançlarında ve Avrupa halk geleneklerinde yeri bulunmaktadır.

Beşik ve Doğum Sahnesi

Noel hikayesini anlatmak, Noel'in Hristiyanlaştırılmasında önemli bir rol oynamıştır. Noel öyküsünün en önemli simgelerinden biri İsa Mesih'in doğduğu beşiğin modelidir.

Beşik yapma geleneği, Papa 3. Sixtus'un Roma'da bir beşik yaptırdığı M.S. 400 yılına kadar uzanır. 18. yüzyılda Avrupa'nın birçok yerinde, beşik yapımı önemli bir zanaat biçimiydi. Bu gelenek İngiltere'ye oldukça geç ulaşmıştır. Bu nedenle İngiliz Noel'lerinin Avrupa'nın diğer bölgelerinden daha az Hristiyan olduğu öne sürülebilir.

İsa Mesih'in doğumunun simgelendiği tablolar ve oyunlar ise Noel hikayesinin İncil'de anlatıldığı gibi sergilenmesi için kullanıldığı kiliselerde başlamıştır.

Kilisenin Noel kutlamalarının bir parçası olarak, İsa'nın Noel gününde yatağa yerleştirildiği bir Doğum Sahnesi kurulur.

Advent (Varış)

Advent, İsa'nın doğumunun kutlanması için hazırlık dönemidir ve 30 Kasım'a en yakın Pazar günü başlar.

Advent kelimesi, Latinceki adventus yani varış

kelimesinden gelir. Geleneksel olarak inananlar için kendini cezalandırma mevsimidir ancak günümüzde katı kurallar bulunmamaktadır ve Hristiyanların oruç tutması gerekmez.

Advent çelenkleri özellikle kiliselerde popülerdir. Bu çelenkler çam dalları ve dört mum ile yapılır. Advent sırasında her pazar bir mum yakılır.

Noel Günü, kilise cemaati dışındaki kişiler tarafından en çok kutlanan Hristiyan bayramıdır ve kiliseler Noel Arifesinde tamamen dolar. Bugün Noel, takvimdeki en büyük bayram olmaya devam ediyor. Büyük ölçüde laik bir bayram halini almıştır ve bayramın ana unsuru Noel gününde hediye alışverişine dönüşmüştür.

İngiltere Kilisesi cemaatleri Paskalya'dan önceki Pazar günü (Palm Sunday) ellerinde hurma ağacı dalları, hurma ağacından yapılmış haçlar ile geçit töreni düzenler. Bu törende bazen de bir eşek gezdirilir.

6.1.2. Paskalya ve Kutsal Hafta

Kutsal Hafta

Hristiyanlık inancının en önemli haftası Paskalya öncesindeki haftadır. Bu dönemde Hristiyanlar İsa'nın yaşamının son haftasını anar. Kutsal Hafta, Paskalya'dan önceki Pazar günü (Palm Sunday) günü başlar.

Paskalya'dan önceki Pazar günü (Palm Sunday) / Zeytin Dalı Pazarı

Dalların pazarı, kalabalığın tezahüratları eşliğinde İsa Mesih'in Kudüs'e girişini anar. Birkaç gün sonra ise aynı kalabalıktaki insanların çoğu İsa Mesih'in çarmıha gerilmesi gerektiğini haykırırlar arasında olacaktır.

Sembolizm

Hristiyan din adamları, insanların inançlarına olan bağlılıklarını düşünmelerine yardımcı olmak için sık sık Zeytin Dalı Pazarı hikayesini kullanır. İnançlılardan, Mesih'e sadık olmadıkları veya iki yüzlü davrandıkları zamanları düşünmelerini isteyebilirler.

Kilise Ayinleri

Birçok kilisede, Zeytin Dalı Pazarı ayini sırasında, büyük hurma ağacı dalları taşınır. Anglikan ve Roma Katolik kiliselerinde, cemaat üyeleri ellerinde hurma yaprağından yapılmış küçük haçlar tutarlar. Bunun nedeni hem İsa Mesih Kudüs'e geldiğinde onu hurma ağaçları ile karşılayanları hem de İsa Mesih'in çarmıhta öldüğünü hatırlamak içindir. Bazı Hristiyanlar bu ayin sırasında tuttukları haçları inançlarının bir sembolü olarak yıl boyunca evlerine asarlar. Haçlar ertesi yıl Büyük Perhiz'in başlangıcında, **Kül Çarşambası'na** kül sağlamak için yakılır. Dalların Pazarı ayini için *Ride on, Ride on in Majesty and All glory, laud and honour* ilahileri okunur. Söylenen şarkılar arasında *Make Way, Hosanna* ve (çocuklar için) *We have a King who Rides on Donkey* bulunur.

Kutsal Perşembe

Kutsal Perşembe Paskalya'dan önceki Perşembe günüdür. Hristiyanlar, bu günü İsa'nın havarilerinin ayaklarını yıkadığı ve ekmek şarap ayininin ortaya çıktığı Son Akşam Yemeği günü olarak hatırlar. Kutsal Perşembe gecesi aynı zamanda İsa Mesih'in Yahuda tarafından Getsemani Bahçesi'nde ihanete uğradığı gecedir. "Maundy" kelimesi, Mesih tarafından Son Akşam Yemeği'nde verilen emirden gelir. Bu emir insanların birbirini sevmesi gerektiğidir. Roma Katolik kiliselerinde Kutsal Perşembe günü *Madatum novum vobis* (sana yeni bir emir vereceğim) ilahisi söylenir. Diğer birçok ülkede bu gün Kutsal Perşembe olarak bilinir.

Kutsal Perşembe Törenleri

Britanya'da, hükümdar Kutsal Perşembe Töreni'ne katılır. Büyük bir katedralde düzenlenen bu tören, genellikle topluma hizmetlerinden dolayı seçilen yaşlı vatandaşlara (kral/kraliçenin yaşının her yılı için bir erkek ve bir kadın) Maundy parasının dağıtılmasını içerir. Seçilen kişilere tören için özel yaptırılmış madeni paralar içeren kırmızı ve beyaz cüzdanlar verilir. Beyaz cüzdan içerisinde hükümdarın hükümdarlığının her yılı için bir madeni para yer alır. Kırmızı cüzdanda ise eskiden yoksullara verilen diğer hediyeler yerine para konur. 17. yüzyılda ve daha öncesinde, Kral veya Kraliçe, bir iyi niyet göstergesi olarak ve İsa Mesih'in havarilerinin ayaklarını yıkamasını hatırlamak için seçilen yoksul insanların ayaklarını yıkardı. Bunu yapan son hükümdar 2. James idi. Hükümdarın yoksullara para vermesi töreni ise 1. Edward zamanına kadar uzanan bir gelenektir.

Pedilavium: Ayak Yıkama Töreni

Roma Katolik Kilisesi ayinlerinde, rahipler, İsa'nın havarilerinin ayaklarını yıkamasını anmak için 12 kişinin ayaklarını yıkar. Tarih boyunca baş keşişin diğer rahiplerin ayaklarını benzer bir şekilde yıkaması manastırlarda yaygındı. Günümüzde diğer bazı kiliselerde de Kutsal Perşembe ayinlerinin bir parçası olarak ayak yıkama törenleri yapılır.

Kutsal Cuma

Hristiyanlığın en önemli olayları, yaşamı ve öğretileri Hristiyanlığın temeli olan ve Tanrı'nın Oğlu olduğuna inanılan İsa Mesih'in ölmesi ve tekrar dirilmesidir. Kutsal Cuma, Paskalya'dan önceki Cumadır. İsa Mesih'in çilesini yani çarmıha gerilmesini anar.

Öğrenme Alanı videosu: **Hristiyanlar neden bu kadar üzücü bir güne İngilizce'de iyi cuma anlamına gelen "good friday" diyorlar?**

Ayinler

Kutsal Cuma, kilisede yas tutulan bir gündür. Özel kutsal Cuma ayinleri sırasında Hristiyanlar, İsa'nın çarmıhtaki ıstırapı, ölümü ve bunun inançları için ne anlama geldiği konusunda meditasyon yaparlar.

Bazı ülkelerde, özel Kutsal Cuma alayı ya da Çarmıha gerilmenin yeniden canlandırılması törenleri yapılır.

Kutsal Cuma ana ayini 12:00 ile 15:00 arasında yapılır. Birçok kilisede ayin, çarmıha gerilen İsa'nın son yedi sözüne dayanan, ilahiler, dualar ve kısa vaazlar içeren bir meditasyon biçimini alır.

Kutsal Cuma Paskalya Pazarının ciddi dinsel töreninin ardından kiliseler, Hristiyanlığın başlangıcını kutlamak için yeni bir başlangıcın çiçek ve sembolleriyle süslenir.

Son sözler

İncil, İsa'nın çarmıhta söylediği son yedi cümleden alıntı yapar. Paskalya pazarı, **Kutsal Haftanın** doruk noktasıdır. Paskalya, **İsa Mesih'in** dirilişini anmaktadır. En önemli ve en büyük coşku ile kutlanan Hristiyan bayramıdır. Paskalya tarihi her yıl değişmektedir ve bazı diğer Hristiyan bayramlarının tarihleri de Paskalya'yı referans alarak belirlenir. Kiliseler çiçeklerle donatılır ve özel ilahiler ve şarkılar söylenir. Ancak tüm Paskalya gelenekleri Hristiyan değildir; örneğin Paskalya Tavşanı pagan kökenlidir.

Paskalya hikâyesi Hristiyanlığın kalbidir.

Kutsal Cuma günü, İsa Mesih **çarmıha** gerildi. Vücudu haçtan aşağı alındı ve bir mağaraya gömüldü. Mezar korundu ve girişe naaşının çalınmaması için devasa bir taş kondu. Sonraki pazar günü, bazı kadınlar mezarı ziyaret etti ve taşın taşındığını ve mezarın boş olduğunu fark ettiler. İsa'nın kendisi o gün ve sonrasında günlerde birçok insan tarafından görüldü. Takipçileri, Tanrı'nın İsa'yı ölümden dirilttiğini fark etti.

Kutsal Cumartesi

Kutsal Cumartesi, Kutsal Cuma'dan sonraki Cumartesi olup, çoğu kez yanlış bir şekilde, Paskalya Cumartesi olarak adlandırılır.

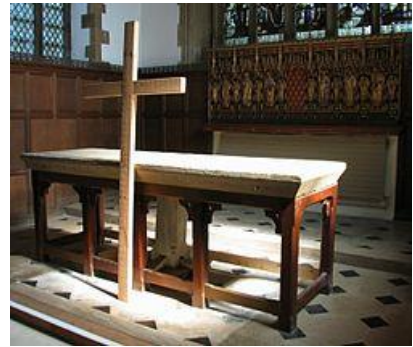
Paskalya Nöbeti Ayini

Paskalya nöbeti ayini ilk Paskalya ayinidir ve Kutsal Cumartesi gecesi gerçekleşir. Ayinin amacı, inanan Hristiyanların, umutlu ve kendilerinden emin bir şekilde Mesih'in gece yarısı dönmesini beklemelerini ve izlemelerini sağlamaktır. Bu ayin sırasında Paskalya veya Paschal mumları yakılır. Ayin geleneksel olarak, kilise dışında papaz ve bazı inananların bir ateş etrafında toplanmaları ile başlar. Ayin şu kelimelerle başlar:

Rabbimiz İsa Mesih'in ölümden yaşama geçtiği bu en kutsal gecede, Kilise dünyanın dört bir yanındaki üyelerini nöbet tutmaya ve dua etmeye çağırıyor. Çünkü bu, söz ve kutsallıkla onun ölüme karşı kazandığı zaferi paylaştığımız Rab'bin Fısıh'ıdır.

Geleneksel Paskalya Nöbeti Ayini

Okumalar ve dualardan sonra, Paschal mumu ateşten bir konik kullanarak yakılırken, aşağıdakine benzer bir dua söylenir. Yanan mum şimdi, Mesih'in bir simgesi, dünyanın ışığı olarak yükseldi ve insanların arasında geldi. Mum dışarıda yakıldıktan sonra, Mesih'in mezarının karanlığını simgelemesi için karanlık olan ve ibadet edenlerin beklediği kiliseye taşınır. Daha fazla dua ve okumadan sonra cemaatin elindeki mumlar Paschal mumundan yakılır. Ayindeki okumalar insanlığın yaratılışını, insanlığın lütuftan nasıl düştüğünü ve defalarca Tanrı tarafından kurtarıldığını anlatır. Okumalar, insanlara Tanrı'nın her zaman yanlarında olma vaadini hatırlatır.

Kiliseler, Kilise mihraplarını boşaltarak ya siyah bez ile örterek İsa'nın ölümünü hatırlar.

Paschal Mumu

Paschal mum saf beyaz balmumunda yapılır. Üzerine haç işareti ve Yunan alfabesinin ilk ve son harfleri olan Alfa ve Omega çizilir. Haç işaretinin kolları arasına güncel yıl yazılır. Bu, Mesih'in şimdi ve her zaman insanlıkla birlikte olacağının simgesidir.

Paschal mumları genellikle büyüktür ve 100 Sterlin'den fazlaya mal olabilir. Yılın büyük bir bölümünde paskalya mumu, birçok kilisede vaftiz kurnasının yanında durur. Burada vaftizin sembolik bir ölüm ve Mesih ile yeniden doğuş olduğunu hatırlatır; Tıpkı Mesih'in **ölümü** ve **dirilişi** gibi.

Kutsal Cumartesiye **Paskalya Pazarı** izler.

6.1.3. Büyük Perhiz

Oruç, Hristiyan takviminde Paskalya öncesi gelen ve İngiltere Kilisesi tarafından kutlanan 40 günlük süredir. Kül Çarşambası ile başlayan oruç dönemi Paskalya kutlamaları öncesi bir yansıma ve hazırlık

dönemidir. 40 gün Oruç tutarak, Hristiyanlar İsa Mesih'in fedakarlığını ve 40 gün boyunca çölde inzivaya çekilmesini anarlar. Oruç hem yemekten hem de şenliklerden uzak durarak tutulur.

Paskalya, çarmıhtaki ölümünden sonra İsa'nın dirilişini kutlarken, Büyük Perhiz, İsa'nın Roma İmparatorluğu tarafından çarmıha gerilmesini de içeren olayları hatırlatır. Bunun Roma işgali altındaki Kudüs'te gerçekleştiğine inanılır.

İngiltere Kilisesi, bu zamanı dua ve kefaret zamanı olarak değerlendirir. Birçok insan Kül Çarşambası ve Kutsal Cuma günleri oruç tutarken artık günümüzde çok az sayıda insan tüm Büyük Perhiz dönemi boyunca oruç tutmaktadır. Günümüzde inananların en sevdiği yiyeceklerden uzak durmaları daha yaygındır. Fedakarlık ne olursa olsun, İsa'nın vahşi doğada kalmasının bir yansıması ve öz disiplinin bir testidir.

Neden 40 gün?

40 Yahudi-Hristiyan yazılarında önemli bir sayıdır:

- Tevrat'ın ilk kitabı olan Yaratılış'ta yeryüzünü tahrip eden sel 40 gün ve gece yağan yağmur sonucu oluşmuştur.
- İbraniler, Tanrı'nın onlara vaat ettiği topraklara ulaşmadan önce vahşi doğada 40 yıl geçirdiler.
- Musa, Sina Dağı'nda On Emir'i almadan önce 40 gün oruç tuttu.
- İsa, vaazlarını vermeye başlamadan önce vahşi doğada 40 gün oruç tuttu.

Çoğu Hristiyan, İsa'nın doğada geçirdiği zamanı, Oruç dönemi için kilit olay olarak görür.

Neden Büyük Perhiz denir?

Oruç, 'uzatmak' anlamına gelen eski bir İngilizce kelimedir. Oruç, günlerin uzamaya başladığı ilkbaharda tutulur.

Mor rengi

Mor, Büyük Perhiz döneminde bazı kiliselerde perdeler ve mihrap örtüleri için kullanılan sembolik renktir. Mor iki nedenden dolayı kullanılır: İlk olarak mor rengi yas ile ilişkilendirilir ve böylece çarmıha gerilmenin acısını ve ıstırabını öngörür. İkinci olarak, mor rengi kraliyet ile ilişkilendirilir ve İsa Mesih'in dirilişini ve egemenliğini kutlaması nedeniyle kullanılır.

Doğu ve Batı

Hem doğu hem de batı kiliseleri Büyük Perhiz'i kutlar ancak 40 günü farklı şekilde sayarlar. Batı kilisesi, pazarları (İsa Mesih'in diriliş günü olarak kutlanır) oruçtan hariç tutarken, doğu kilisesi Pazar günlerini de oruç günü sayar. Kiliseler ayrıca farklı günlerde Büyük Perhiz'i başlatır. Batı kiliseleri Büyük Perhiz'e Paskalya'dan önceki 7. Çarşamba günü (Kül Çarşambası denir) başlar.

Doğu kiliselerinde ise Büyük Perhiz Paskalya'dan önceki 7. Haftanın Pazartesi günü başlar ve Paskalya'dan 9 gün önceki Cuma günü sona erer. Doğu Kiliseleri bu dönemi "Büyük Oruç" olarak adlandırır. Oruç'un son haftasına Kutsal Hafta denir.

Tövbe Salısı

Tövbe Salısı, Büyük Perhiz'in başlamasından ve Kül Çarşambası'ndan önceki gündür. Bu gün, inananların ruhlarını temizlemek için tövbe ettikleri bir gündür. Ayrıca Büyük Perhiz başlamadan önce son bir kez ziyafet çekmek için son şanstır. Tövbe Salısı bazen de bu güne özel olarak yapılan geleneksel kızarmış meyveli krep nedeniyle Krep Günü olarak da anılır. Ancak Tövbe Salısı günü sadece krep yenen ve krep yarışmaları düzenlenen bir gün değildir. Kreplerin kendisi, derin dini kökleri olan eski bir geleneğin parçasıdır.

Tövbe

Tövbe Salısı ismini, Hristiyanların geçmişte yaptıkları günah çıkarma ritüelinden alıyor. Günah çıkarırken kişi günahlarını itiraf eder ve günahları bağışlanır. Kişinin günahları bağışlandığında, onlar için affedilirler ve günahların yarattığı suçluluk ve acıdan kurtulurlar.

Videolar

Noel – İngiltere Kilisesi Noel Ayını

Paskalya – İngiltere Kilisesi Paskalya Ayını

Büyük Perhiz – Büyük Perhiz'in anlamını açıklayan bir video

6.2. Protestan Kilisesi

Protestan inancında Noel, Paskalya ve Büyük Perhiz, İngiltere Kilisesi ile aynı anlamları taşır.

Noel: İsa Mesih'in 25 Aralık'taki doğumunun kutlanması İngiltere Kilisesi takvimindeki en önemli tarihlerden biridir.

Paskalya: İsa'nın ölümünü anar ve Hristiyan inancının başlangıcını kutlar. Tüm Hristiyan Mezheplerinde olduğu gibi, İngiltere Kilisesi takvimindeki en çok kutlanan bayramdır.

Büyük Perhiz: Paskalya öncesi Hristiyan hazırlık dönemidir. **Büyük Perhiz** mevsimi, birçok Hristiyan'ın oruç tutma, tövbe, ılımlılık, kendini inkar etme ve manevi disiplin gibi dini görevleri yerine getirdiği tüm Hristiyanlar için ciddi bir zamandır.

6.2.1. Noel

Noel 25 Aralık'ta kutlanır. Noel, Tanrı'nın oğlu İsa'nın doğuşuna işaret eden bir Hristiyan kutsal günüdür.

Noel hikayesi

İsa'nın doğuşu İncil'in Yeni Ahit'inde açıklanmaktadır. Matta ve Luka İncilleri farklı anlatılar barındırır. Doğuş hikayesi onların anlatılarından derlenmiştir. Her iki hikaye de, İsa'nın bir marangoz olan Yusuf ile nişanlı olan Meryem adında bir kadının oğlu olarak doğduğunu söylüyor. İnciller Meryem'in hamile kaldığında bakire olduğunu belirtiyor.

Luka İncilinde, Meryem'in, Tanrı'nın oğlunu doğuracağı mesajını getiren bir melek tarafından ziyaret edildiği belirtilmektedir. Matta'nın ifadesine göre ise, Yusuf bir melek tarafından ziyaret edilir ve onu göndermek ya da hamileliğini ifşa etmek yerine Meryem ile evlenmeye ikna edilir. Matta, onları İsa'nın doğduğu yere götüren bir yıldız takip eden bilge adamlardan bahseder. Bilgi adamlar İsa'ya altın, buhur ve mür hediye etmiştir. Luka ise çobanların bir melek tarafından Beytullahim'e nasıl yönlendirildiğini anlatır. Geleneğe göre, Yusuf ve Meryem, İsa'nın doğumundan kısa bir süre önce Beytullahim'e gider. Yusuf'a, memleketi Beytullahim'de nüfus sayımında yer alması emredilmişti.

Roma İmparatorluğu tarafından toplanacak vergileri belirleyebilmek için tüm Yahudi halkının sayılması gerekiyordu. Yusuf gibi ailelerinden uzakta yaşayanların memleketlerine dönmesi ve isimlerinin Roma kayıtlarına girilmesi gerekiyordu.

Yusuf ve Meryem, Nasıra'dan yola çıkarak Ürdün Nehri vadisi boyunca Kudüs'ü geçip Beytullahim'e varan uzun ve zorlu 90 mil uzunluğundaki yolculuklarına başladılar. Meryem, enerjisini doğuma saklamak için bir eşeğin sırtında yol aldı.

Advent sırasında, 25 Aralık'a kadar mumlar yakılır.

Ancak Bethlehem'deki kasaba hanı, nüfus sayımına geri dönen insanlarla doluydu. Hancı, hayvanları için ahır olarak kullanılan evinin altındaki mağarada kalmalarına izin verdi. Burada, hayvanların gürültüsünün ve pisliğinin yanında, Meryem oğlunu dünyaya getirdi ve onu bir yemliğin içine yatırdı.

Noel tarihi ve öncesindeki önemli günler

İlk Noel

4. yy'da Papa 4. Julius'un, 25 Aralık'ı Noel tarihi olarak belirlemesine kadar İnciller, İsa'nın doğduğu tarihten bahsetmemiştir. 25 Aralık tarihinin belirlenmesi, yılın bu zamanında gerçekleşen Pagan kutlamalarını Hristiyanlaştırma girişimi idi. M.S. 529 itibarıyla, 25 Aralık resmi tatil oldu ve M.S. 567 yılından itibaren ise 25 Aralık'tan Epifani'ye kadar on iki gün resmi tatil oldu.

Noel sadece bir Hristiyan bayramı değildir. Bayramın kökenleri, Yahudilerin Hanuka bayramında, antik Yunanların bayramlarında, Druidlerin inançlarında ve Avrupa halk geleneklerinde yeri bulunmaktadır.

Beşik ve Doğum Sahnesi

Noel hikayesini anlatmak, Noel'in Hristiyanlaştırılmasında önemli bir rol oynamıştır. Noel öyküsünün en önemli simgelerinden biri İsa Mesih'in doğduğu beşiğin modelidir. Beşik yapma geleneği, Papa 3. Sixtus Roma'da bir beşik yaptırdığı M.S. 400 yılına kadar uzanır. 18. yüzyılda Avrupa'nın birçok yerinde, beşik yapımı önemli bir zanaat biçimiydi. Bu gelenek İngiltere'ye oldukça geç ulaşmıştır. Bu nedenle İngiliz Noel'lerinin Avrupa'nın diğer bölgelerinden daha az Hristiyan olduğunu öne

sürülebilir. İsa Mesih'in doğumunun simgelendiği tablolar ve oyunlar ise Noel hikayesinin İncil'de anlatıldığı gibi sergilenmesi için kullanıldığı kiliselerde başlamıştır.

Advent (Varış)

Advent, İsa'nın doğumunun kutlanması için hazırlık dönemidir ve 30 Kasım'a en yakın Pazar günü başlar. Advent kelimesi, Latinceki adventus yani varış kelimesinden gelir. Geleneksel olarak inananlar için kendini cezalandırma mevsimidir ancak günümüzde katı kurallar bulunmamaktadır ve Hristiyanların oruç tutması gerekmez. Advent çelenkleri özellikle kiliselerde popülerdir. Bu çelenkler çam dalları ve dört mum ile yapılır. Advent sırasında her pazar bir mum yakılır.

Noel Günü, kilise cemaati dışındaki kişiler tarafından en çok kutlanan Hristiyan bayramıdır ve kiliseler Noel Arifesinde tamamen dolar. Bugün Noel, takvimdeki en büyük bayram olmaya devam ediyor. Büyük ölçüde laik bir bayram halini almıştır ve bayramın ana unsuru Noel gününde hediye alışverişine dönüşmüştür.

6.2.2. Paskalya ve Kutsal Hafta

Kutsal Hafta

Hristiyanlık inancının en önemli haftası Paskalya öncesindeki haftadır. Bu dönemde Hristiyanlar İsa'nın yaşamının son haftasını anar. Kutsal Hafta, Paskalya'dan önceki Pazar günü (Palm Sunday) günü başlar.

Paskalya'dan önceki Pazar günü (Palm Sunday) / Dalların Pazarı

Dalların pazarı, kalabalığın tezahüratları eşliğinde İsa Mesih'in Kudüs'e girişini anar. Birkaç gün sonra ise aynı kalabalıktaki insanların çoğu İsa Mesih'in çarmıha gerilmesi gerektiğini haykırırlar arasında olacaktır.

Sembolizm

Hristiyan din adamları, insanların inançlarına olan bağlılıklarını düşünmelerine yardımcı olmak için sık sık Dalların Pazarı hikayesini kullanır. İnançlılardan, Mesih'e sadık olmadıkları veya iki yüzlü davrandıkları zamanları düşünmelerini isteyebilirler.

Kilise Ayinleri

Birçok kilisede, Dalların Pazarı ayini sırasında, büyük hurma ağacı dalları taşınır. Anglikan ve Roma Katolik kiliselerinde, cemaat üyeleri ellerinde hurma yaprağından yapılmış küçük haçlar tutarlar. Bunun nedeni hem İsa Mesih Kudüs'e geldiğinde onu hurma ağaçları ile karşılayanları hem de İsa Mesih'in çarmıhta öldüğünü hatırlamak içindir. Bazı Hristiyanlar bu ayin sırasında tuttıkları haçları inançlarının bir sembolü olarak yıl boyunca evlerine asarlar. Haçlar ertesi yıl Büyük Perhiz'in başlangıcında, **Kül**

Kül Çarşambasında İnanların alnına Büyük Perhiz'in başladığını belirtmek için küllerden haç çizilir.

Çarşambası'na kül sağlamak için yakılır.

Dalların Pazarı ayini için *Ride on, Ride on in Majesty and All glory, laud and honour* ilahileri okunur. Söylenen şarkılar arasında *Make Way, Hosanna* ve (çocuklar için) *We have a King who Rides on Donkey* bulunur.

Kutsal Perşembe

Kutsal Perşembe Paskalya'dan önceki Perşembe günüdür. Hristiyanlar, bu günü İsa'nın havarilerinin ayaklarını yıkadığı ve **ekmek şarap** ayinini ortaya çıkardıkları **Son Akşam Yemeği** günü olarak hatırlar.

Kutsal Perşembe gecesi aynı zamanda İsa Mesih'in Yahuda tarafından Gethsemane Bahçesinde ihanete uğradığı gecedir. "*Maundy*" kelimesi, Mesih tarafından Son Akşam Yemeği'nde verilen emirden gelir. Bu emir insanların birbirini sevmesi gerektiğidir. Roma Katolik kiliselerinde Kutsal Perşembe günü *Madatum novum vobis* (sana yeni bir emir vereceğim) ilahisi söylenir. Diğer birçok ülkede bu gün Kutsal Perşembe olarak bilinir.

Maundy Perşembe Törenleri

Britanya'da, hükümdar Kutsal Perşembe Töreni'ne katılır. Büyük bir katedralde düzenlenen bu tören, genellikle topluma hizmetlerinden dolayı seçilen yaşlı vatandaşlara (kral/kraliçenin yaşının her yılı için bir erkek ve bir kadın) Maundy parasının dağıtılmasını içerir. Seçilen kişilere tören için özel yaptırılmış madeni paralar içeren kırmızı ve beyaz cüzdanlar verilir. Beyaz cüzdan içerisinde hükümdarın hükümdarlığının her yılı için bir madeni para yer alır. Kırmızı cüzdanda ise eskiden yoksullara verilen diğer hediyeler yerine para konur. 17. yüzyılda ve daha öncesinde, Kral veya Kraliçe, bir iyi niyet göstergesi olarak ve İsa Mesih'in havarilerinin ayaklarını yıkamasını hatırlamak için seçilen yoksul insanların ayaklarını yıkardı. Bunu yapan son hükümdar 2. James idi. Hükümdarın yoksullara para vermesi töreni ise 1. Edward zamanına kadar uzanan bir gelenektir.

Pedilavium: ayak yıkama töreni

Roma Katolik kilisesi ayinlerinde, rahipler, İsa'nın havarilerinin ayaklarını yıkamasını anmak için 12 kişinin ayaklarını yıkar. Tarih boyunca baş keşişin diğer rahiplerin ayaklarını benzer bir şekilde yıkaması manastırlarda yaygındı. Günümüzde diğer bazı kiliselerde de Kutsal Perşembe ayinlerinin bir parçası olarak ayak yıkama törenleri yapılır.

Kutsal Cuma

Hristiyanlığın en önemli günleri, yaşamı ve öğretileri Hristiyanlığın temeli olan ve Tanrı'nın Oğlu olduğuna inanılan İsa Mesih'in ölümü ve tekrar dirilmesidir. Kutsal Cuma, Paskalya'dan önceki Cumadır. **İsa Mesih'in çilesini yani çarmıha gerilmesini anar.**

Öğrenme Alanı videosu: **Hristiyanlar neden bu kadar üzücü bir güne İngilizce'de iyi cuma anlamına gelen "good friday" diyorlar?**

Ayinler

Kutsal Cuma, kilisede yas tutulan bir gündür. Özel kutsal Cuma ayinleri sırasında, Hristiyanlar İsa'nın çarmıhtaki ıstırabı, ölümü ve bunun inançları için ne anlama geldiği konusunda meditasyon yaparlar.

Bazı ülkelerde, özel Kutsal Cuma alayı ya da Çarmıha gerilmenin yeniden canlandırılması törenleri yapılır. Kutsal Cuma ana ayini 12:00 ile 15:00 arasında yapılır. Birçok kilisede ayin, çarmıha gerilen İsa'nın son yedi sözüne dayanan, ilahiler, dualar ve kısa vaazlar içeren bir meditasyon biçimini alır.

Son sözler

İncil, İsa'nın çarmıhta söylediği son yedi cümleden alıntı yapar. Paskalya pazarı, **Kutsal Haftanın** doruk noktasıdır. Paskalya, **İsa Mesih'in** dirilişini anmaktadır. En önemli ve en büyük coşku ile kutlanan Hristiyan bayramıdır. Paskalya tarihi her yıl değişmektedir ve bazı diğer Hristiyan bayramlarının tarihleri da Paskalya'yı referans alarak belirlenir.

Dalların pazarı gününde ibadet edenlere Kudüs'e giren İsa'yı ve Kutsal haftanın başlangıcını temsil eden hurma ağacından yapılmış haçlar verilir.

Kiliseler çiçeklerle donatılır ve özel ilahiler ve şarkılar söylenir. Ancak tüm Paskalya gelenekleri Hristiyan değildir; örneğin Paskalya Tavşanı pagan kökenlidir.

Paskalya hikayesi Hristiyanlığın kalbidir.

Kutsal Cuma günü, İsa Mesih **çarmıha** gerildi. Vücudu haçtan aşağı alındı ve bir mağaraya gömüldü. Mezar korundu ve girişe na'sının çalınmaması için devasa bir taş kondu. Sonraki pazar günü, bazı kadınlar mezarı ziyaret etti ve taşın taşındığını ve mezarın boş olduğunu fark ettiler. İsa'nın kendisi o gün ve sonrasında günlerce birçok insan tarafından görüldü. Takipçileri, Tanrı'nın İsa'yı ölümden dirilttiğini fark etti.

Kutsal Cumartesi

Kutsal Cumartesi, Kutsal Cuma'dan sonraki cumartesi olup, çoğu kez yanlış bir şekilde, Paskalya Cumartesi olarak adlandırılır.

Paskalya nöbeti ayini

Paskalya nöbeti ayini ilk **Paskalya** ayinidir ve Kutsal Cumartesi gecesi gerçekleşir. Ayinin amacı, inanan Hristiyanların, umutlu ve kendilerinden emin olarak Mesih'in gece yarısına dönmesini beklemelerini ve izlemelerini sağlamaktır. Bu ayin sırasında Paskalya veya Paschal mumları yakılır. Ayin geleneksel olarak, kilisenin dışında papaz ve bazı inananların bir ateş etrafında toplanmalarıyla başlar. Ayin şu kelimelerle başlar:

Rabbimiz İsa Mesih'in ölümden yaşama geçtiği bu en kutsal gecede, Kilise dünyanın dört bir yanındaki üyelerini nöbet tutmaya ve dua etmeye çağırıyor. Çünkü bu, söz ve kutsallıkla onun ölüme karşı kazandığı zaferi paylaştığımız Rab'bin Fısıh'ıdır.

Geleneksel Paskalya Nöbeti

Okumalar ve dualardan sonra, Paschal mumu ateşten bir konik kullanarak yakılırken, aşağıdakine benzer bir dua söylenir. Yanan mum şimdi, Mesih'in bir simgesi, dünyanın ışığı olarak yükseldi ve insanların arasında geldi. Mum dışarıda yakıldıktan sonra, Mesih'in mezarının karanlığını simgelemesi için karanlık olan ve ibadet edenlerin beklediği kiliseye taşınır. Daha fazla dua ve okumadan sonra cemaatin elindeki mumlar Paschal mumundan yakılır. Ayindeki okumalar insanlığın yaratılışını, insanlığın lütuftan nasıl düştüğünü ve defalarca Tanrı tarafından kurtarıldığını anlatır. Okumalar, insanlara Tanrı'nın her zaman yanlarında olma vaadini hatırlatır.

Paschal Mumu

Paschal mum saf beyaz balmumunda yapılır. Üzerine haç işareti ve Yunan alfabesinin ilk ve son harfleri olan Alfa ve Omega ile çizilir. Haç işaretinin kolları arasına güncel yıl yazılır. Bu, Mesih'in şimdi ve her zaman insanlıkla birlikte olacağının simgesidir.

Paschal mumları genellikle büyüktür ve 100 Sterlin'den fazlaya mal olabilir. Yılın büyük bir bölümünde paskalya mumu, birçok kilisede vaftiz kurnasının yanında durur. Burada vaftizin sembolik bir ölüm ve Mesih ile yeniden doğuş olduğunu hatırlatır; Tıpkı **Mesih'in ölümü ve dirilişi** gibi. Kutsal Cumartesiği **Paskalya Pazarı** izler.

6.2.3. Büyük Perhiz

Oruç, Hristiyan takviminde Paskalya öncesi gelen ve İngiltere Kilisesi tarafından kutlanan 40 günlük süredir. Kül Çarşambası başlayan oruç dönemi Paskalya kutlamaları öncesi bir yansıma ve hazırlık dönemidir. 40 gün Oruç tutarak, Hristiyanlar İsa Mesih'in fedakarlığını ve 40 gün boyunca çölde inzivaya çekilmesini anarlar. Oruç hem yemekten hem de şenliklerden uzak durarak tutulur.

Paskalya, çarmıhtaki ölümünden sonra İsa'nın dirilişini kutlarken, Büyük Perhiz, İsa'nın Roma İmparatorluğu tarafından çarmıha gerilmesini de içeren olayları hatırlatır. Bunun Roma işgali altındaki Kudüs'te gerçekleştiğine inanılır.

İngiltere Kilisesi, bu zamanı dua ve kefaret zamanı olarak değerlendirir. Birçok insan Kül Çarşambası ve Kutsal Cuma günleri oruç tutarken artık günümüzde çok az sayıda insan tüm Büyük Perhiz dönemi boyunca oruç tutmaktadır. Günümüzde inananların en sevdiği yiyeceklerden uzak durmaları daha yaygındır. Fedakarlık ne olursa olsun, İsa'nın vahşi doğada kalmasının bir yansıması ve öz disiplinin bir testidir.

Neden 40 gün?

40 Yahudi-Hristiyan yazılarında önemli bir sayıdır:

- Tevrat'ın ilk kitabı olan Yaratılış'ta yeryüzünü tahrip eden sel 40 gün ve gece yağan yağmur sonucu oluşmuştur.
- İbraniler, Tanrı'nın onlara vaat ettiği topraklara ulaşmadan önce vahşi doğada 40 yıl geçirdiler.
- Musa, Sina Dağı'nda On Emir'i almadan önce 40 gün oruç tuttu.
- İsa, papazlığa hazırlanırken vahşi doğada 40 gün oruç tuttu.

Çoğu Hristiyan, İsa'nın doğada geçirdiği zamanı, Oruç dönemi için kilit olay olarak görür.

Neden Büyük Perhiz denir?

Oruç, 'uzatmak' anlamına gelen eski bir İngilizce kelimedir. Oruç, günlerin uzamaya başladığı ilkbaharda tutulur.

Mor rengi

Mor, Büyük Perhiz döneminde bazı kiliselerde perdeler ve mihrap örtüleri için kullanılan sembolik renktir.

Mor iki nedenden dolayı kullanılır: İlk olarak mor rengi yas ile ilişkilendirilir ve böylece çarmıha gerilmenin acısını ve ıstırabını öngörür. İkinci olarak, mor rengi kraliyet ile ilişkilendirilir ve İsa Mesih'in dirilişini ve egemenliğini kutlaması nedeniyle kullanılır.

Doğu ve Batı

Hem doğu hem de batı kiliseleri Büyük Perhiz'i kutlar ancak 40 günü farklı şekilde sayarlar. Batı kilisesi, pazarları (İsa Mesih'in diriliş günü olarak kutlanır) oruçtan hariç tutarken, doğu kilisesi Pazar günlerini de oruç günü sayar. Kiliseler ayrıca farklı günlerde Büyük Perhiz'i başlatır. Batı kiliseleri Büyük Perhiz'e Paskalya'dan önceki 7. Çarşamba günü (Kül Çarşambası denir) başlar. Doğu kiliseleri ise Büyük Perhiz'e Paskalya'dan önceki 7. Haftanın Pazartesi günü başlar ve Paskalya'dan 9 gün önceki Cuma günü sona erer. Doğu Kiliseleri bu dönemi "Büyük Oruç" olarak adlandırır. Oruç'un son haftasına Kutsal Hafta denir.

Tövbe Salısı

Tövbe Salısı, Büyük Perhiz'in başlamasından önceki gün ve Kül Çarşambası'ndan önceki gündür. Bugün inananların ruhlarını temizlemek için tövbe ettikleri bir gündür. Ayrıca Büyük Perhiz başlamadan önce son bir kez ziyafet çekmek için son şanstır. Tövbe Salısı bazen de bu güne özel olarak yapılan geleneksel kızarmış meyveli krep nedeniyle Krep Günü olarak da anılır. Ancak Tövbe Salısı günü sadece krep yenen ve krep yarışmaları düzenlenen bir gün değildir. Kreplerin kendisi, derin dini kökleri olan eski bir geleneğin parçasıdır.

Tövbe

Tövbe Salısı ismini, Hristiyanların geçmişte yaptıkları günah çıkarma ritüelinden alıyor. Günah çıkarırken kişi günahlarını itiraf eder ve günahları bağışlanır.

Proje Numarası: 2017-1-IT02-KA201-036784

Kişinin günahları bağışlandığında, onlar için affedilirler ve günahların yarattığı suçluluk ve acıdan kurtulurlar.

Noel zamanı Kiliseler kapılarını yerel topluluklara açar ve çoğu kez bu zamanda yoksullar için para yardımı toplanır ve yaşlılar için Noel ögle yemeği verilir.

Videolar

Dalların Pazarı – Dalların Pazarı için nasıl haç yapılacağını gösteren bir video

Advent – Advent'i açıklayan bir video

Noel – Salvation Army tarafından çekilmiş Noel ilahileri söyledikleri ve yoksullar için bağış topladıkları bir video

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

7. Diğer Büyük Dinler

7.1. Budizm

Dharma günü - Dharma günü dünya çapında Budistler arasında kutlanmaktadır. Asalha Puja Günü olarak da bilinen bu Budist bayramında, Budizm dininin kurulduğu gün kutlanır.

Wesak - Buda'nın doğumunu kutlar ve Budist takvimindeki en önemli günlerden biridir.

Losar - Budist yeni yılını kutlayan bayramdır ve ay-gün takvimi olan Tibet takviminin ilk günüdür.

7.1.1. Dharma Günü

Dharma Günü, Sri Lanka, Kamboçya, Tayland, Laos ve Burma gibi Theravada Budist okulunu takip eden ülkelerde Temmuz ayının dolunay gününde kutlanır. Buda'nın öğretisinin başlangıcını işaret eder. Buda aydınlanmasından kısa bir süre sonra, müritlerini bulmaya ve onlara deneyimlerini

Geleneksel bir tapınakta Dharma Günü'nü kutlayan keşişler

anlatmaya gitmiştir. Buddha'nın ilk vaazının Sarnath'taki Geyik Parkı'nda gerçekleştiğine inanılmaktadır. Bu olay genellikle Budizm'in başlangıcı olarak görülür ve Dharma Günü'nünde kutlanılır.

Buda'nın orijinal beş öğrencisine ilk öğretisi, **Dharma Çarkının İlk Dönüşü** olarak bilinir. Bu ilk vaazda Buddha Dört Yüce Gerçeği öğretti.

Dharma Günü, 'vassa' olarak adlandırılan yağışlı sezonun başlangıcını işaret eder. Geleneksel olarak, erken Budizm'de, bu noktada, Buda, rahipleri ve rahibeleri göçebe yaşam tarzlarını üç ay boyunca askıya alırlardı. Yağmur mevsimi bitinceye kadar bir arada kalır ve korunurlardı. Bu zamanı daha fazla meditasyon ve yansıma dönemi olarak değerlendirirlerdi. Bu sürenin sonunda, Buda'nın öğretilerini ilgilenenlere ileterek seyahatlerine sürdürürlerdi.

Dharma Günü, günümüzde bilgilerini başkalarıyla paylaşmaları nedeniyle Buddha ve diğer aydınlanmış öğretmenlere şükran sunma şansı olarak görülmektedir. Dharma Günü genellikle Budist kutsal yazılarından okunan okumalarla kutlanır ve bu yazıların içerikleri üzerinde derinlemesine düşünmek için fırsat tanır.

Budizmi manastır geleneğine göre uygulayan kişiler için, Dharma Günü genellikle keşişlerin veya rahibelerin huzurunda bir tapınakta, Budist merkezinde veya manastırda kutlanır. Dharma Günü, Budistlere Buddha'nın öğretisi ve aydınlanmasından ne öğrenebileceklerini ve bunları kendi yaşamlarına nasıl aktarabileceklerini hatırlatması nedeniyle önemlidir.

7.1.2.Wesak

Budist inancının en önemli bayramı olan ve Vesak, Wesak veya Buddha Günü olarak bilinen Bayram her yıl genellikle Mayıs veya Haziran ayının başına denk gelen antik kameri aylardan Vesakha ayının dolunayında kutlanır.

Vesak Bayramı'nda Budistler müstakbel Buddha, Siddhattha Gotama'nın doğumunu, 35 yaşında Aydınlanma yaşayarak Buda olmasını ve 80 yaşında yeniden doğmamak üzere Nirvana'ya "ulaşmasını" kutlarlar. Budist kutsal yazıları, bu üç önemli olayın her birinin, Hint kameri aylardan Vesakha'nın dolunayında gerçekleştiğini açıklar.

Geleneksel olarak, Buddha'nın doğumunun M.Ö. 623'te gerçekleştiği düşünülür ancak Budist takvimi seksen yıl sonra olan son gecesinden başlamaktadır. Eski geleneklere göre bu üç olay da kutlanmaktadır ancak sadece doğumu veya sadece aydınlanmayı kutlayan bazı yeni Budist okulları ve grupları da bulunmaktadır.

Wesak Bayramı'nın bir parçası olarak suda mumlar yüzdürülür.

Budizm'de ölüm yaşamın sonu değildir. Budizm öğretilerinde yeniden doğuş bulunmaktadır. Ancak bu reenkarnasyondan farklıdır, çünkü Budizm sürekli yeni bir biçimde ortaya çıkan bir öz ya da ruhu tanımaz. Zihinlerinde arzu bulunan aydınlanmayanların ölümünü bir başka hayat takip etmektedir. Ancak, yeniden doğma arzusu da dahil olmak üzere, tüm arzularını söndüren Aydınlanmışlar için, yeniden doğuş yoktur. Dolayısıyla Budistler genellikle Buda'nın ölümünden değil, Nibbana ya da Nirvana'ya ulaşmasından bahsederler.

Bir insan ancak Nirvana'ya ulaşırsa ölüm ve yeniden doğum döngüsünü sonlandırabilir. 'Buddha' bir kişi ismi değil, bir unvandır ve "Aydınlanmış Kişi" veya "Bilen Kişi" olarak çevrilebilir. Bu kişi Buddha olarak doğmamıştır ancak tam ve mükemmel Aydınlanma'yı gerçekleştirmesiyle Buddha olmuştur. Bu durum aynı zamanda Nirvana (Sanskritçe) veya Nibbana (Pali) olarak da bilinir ve bir insan her şeyin gerçek doğasını gördüğünde ve anladığında ortaya çıkar.

Tütsü yakmak ve tapınağa gitmek Vesak Bayramının önemli bir parçasını oluşturur.

Sonuç olarak, açgözlülük, nefret ve aldatma ortadan kalkar, bu da yeniden doğmanın olmayacağı anlamına gelir. Buddha Nirvana'ya ulaşmıştır ve bu olay Vesak Bayramı'nda kutlanır.

Çeşitli Budist grupların ve milletlerin Vesak'ı nasıl kutladıkları konusunda bazı kültürel ve yerel farklılıklar bulunmaktadır. Ancak genel anlamda dindar Budistler

günün en azından bir kısmında yerel tapınaklarına gidecek, bazıları ise dolunayın tüm gün ve gecesini tapınakta dua ile geçirecektir. Kutlamalar, Kutlama Verme, Erdem ve Yetiştirme uygulamalarını ve iyi ve değerli işlerin yapılmasını içerir.

“Verme” Genellikle, ikram ve paylaşım için yiyecek getirmeyi ayrıca tapınağa ve türbeye yönelik malzeme bağışlamayı içerir. “Erdem” ahlaki ilkelere bağlılığı yeniden teyit ederek uygulanır. “Yetiştirme” ilahiler, meditasyon ve vaazları dinlemeyi içerebilir.

7.1.3. Losar

Tibet'teki en önemli tatil, Tibet Yeni Yılı'nın kutlandığı Losar'dır. Şubat ayında kutlanır, ancak kesin tarih her yıl ay takvimine göre değişir.

Losar üç günlük bir bayramdır. İlk günde, kutlamalar genellikle aile ile sınırlıdır, ikinci ve üçüncü günlerde arkadaşları ve daha uzak akrabaları ziyaret ve hediye alışverişi başlar. Bu aynı zamanda Tibetlilerin manastırları ziyaret ettikleri ve adak adadıkları bir dönemdir.

Tibet'te geleneksel olarak kutlandığı şekliyle Losar.

Losar, saflaştırmayı sembolize eden ve yeniyi kucaklayan etkinliklerle kutlanır. Binalar beyaza boyanır ve iyice temizlenir, insanlar yeni kıyafetler giyer ve özel yemekler hazırlanır. Budist rahipler, manastırları en iyi süslemelerle donatır ve dini törenler yapılır. Kötü ruhları uzaklaştırmak için ritüeller yapılır ve insanlar ziyafet ve danslarla kutlama yapar.

Losarı kutlamak için sunulan yiyecekler.

Losar bayramı Tibet'teki Budist öncesi döneme kadar uzanmaktadır. Tibetlilerin Bon dinini takip ettiği zamanlarda, her kış, insanların yerel ruhları ve tanrıları memnun etmek için büyük miktarda tütsü yaktığı bir

bayram düzenlenirdi. Bu festival, bugün bildiğimiz yıllık Budist bayramına dönüşmüştür.

Video

Dharma Günü – bu günün nasıl kutlandığını gösteren bir video

7.2. Hinduizm

Hinduizm, dünyadaki en eski dinlerden biridir. Sadece bir tanrıya değil, binlerce tanrı ve tanrıçaya sahiptir. Hindular kime tapacaklarını kendileri seçer ve bu seçim gelenekler, kültür ve aile yaşamından etkilenebilir. Dolayısıyla aşağıdaki üç tören Hindu dininde en popüler olanlardır.

Hindular, birçok Kutsal güne sahiptir ve bunlar, hangi tanrı veya tanrıçaya taptıklarına bağlıdır. Diwali en çok bilinen ve birçok Hindular tarafından kutlanan bir Tanrıdır. Onu Holi takip eder. (Altıncı Nanak'ın Gwalior Kalesi'ndeki esaretinden geri dönmesinin kutlandığı Sih Bayramı, Hindu bayramı Diwali ile aynı zamana denk gelir). Hindular Lord Ganesh gibi seçtikleri tanrılara ve tanrıçalara bağlı Kutsal günleri kutlamaktadır.

7.2.1. Diwali

Diwali, Deepavali veya Dipavali, kuzey yarımkürede (güney yarımkürede bahar) her sonbaharda kutlanan Hindu ışık festivalidir. Hinduizm'in en popüler festivallerinden biri olan Diwali, "karanlığa karşı ışığın, kötülüğe karşı iyiliğin ve cehalete karşı bilginin ruhsal zaferini" sembolize ediyor. Işık, bilgi ve bilinç için bir metaforudur. Kutlamalar sırasında tapınaklar, evler, mağazalar ve ofis binaları aydınlık bir şekilde ışıklandırılmaktadır. Festival için hazırlıklar ve ritüeller, genel olarak beş gün sürer. Festivalin doruk noktası, Hindu ay-gün takviminde Kartika olarak adlandırılan ayın en karanlık gecesine denk gelen üçüncü gününde yaşanır. Bu genellikle Ekim ve Kasım aylarına denk gelir.

Diwali kutlamalarının geleneksel lambaları Diya'lar

Diwali öncesinde, bayramı kutlayanlar evlerini ve işyerlerini temizleyerek, yenileyerek ve süsleyerek hazırlık yaparlar. Bayramın üçüncü gününde ise en iyi kıyafetlerini giyer, evlerinin içini ve dışını Diya adı verilen kandiller ve mumlar ile aydınlatır, refah ve zenginlik tanrıçası olan Lakshmi'ye dua eder, havai fişek patlatır ve tatlıların ve hediyelerin ikram edildiği aile ziyafetlerine katılırlar. İş adamları, bugünün refah ve zenginlik tanrıçası Lakshmi ile olan bağı nedeniyle yeni muhasebe yılına başlamak için

uygun bir gün olduğunu düşünmektedir. Diwali ayrıca başarılı bir hasadı kutlamak için kullanılır.

Festivalin adı Sanskritçe ışık dizisi anlamına gelen dipavali kelimesinden gelmektedir. Buna bağlı birçok efsane bulunmaktadır.

Diwali'nin efsanelerinden ikisi, İyiliğin Kötülük Üzerindeki zaferini göstermekte ve insanları avlayan iki canavarın yok edilmesini anlatmaktadır.

İblis Narakaasura'nın Öldürülmesi

İblis Narakaasura, Nepal yakınlarındaki Pragjyotishpur'un kötü kralıydı. Saltanatı korku üzerine kuruluydu, tanrıların 16.000 kızını kaçırdı ve tanrıların annesi Aditi'nin küpelerini çaldı. Tanrılar Lord Krishna'dan yardım istedi ve güçlü bir savaştan sonra Krishna iblisi öldürdü, kızları serbest bıraktı ve küpeleri geri aldı. 16.000 kızın kurtarılmasının Krishna'nın 16.000 karısı olduğu hikayesinin kaynağı olduğu söylenmektedir. Kazandığı zaferin ardından Krishna sabahın erken saatlerinde geri döndü ve kokulu yağlarla yıkandı. Sabahın erken saatlerinde kokulu yağlar ile banyo yapmak hala bir Diwali geleneğidir.

İblis Ravana'nın Öldürülmesi

On kolu ve on başı olan Ravana, Rama'nın karısını kaçıran Sri Lanka adasının kötü kralıydı. Rama, erkek kardeşi ile aralarındaki Ayodhya'nın bir sonraki kralının kim olması gerektiği konusundaki anlaşmazlık nedeniyle 14 sene sürgünde kalmıştı. Büyük bir savaştan sonra Rama iblisi öldürdü ve karısını kurtardı. Rama'nın karısı Sita ile birlikte Ayodhya'ya dönüşü ve ardından kral olarak taç giymesi Diwali'de kutlanır. Rama ve Sita Ayodhya'ya ilk döndüklerinde, karanlık, aysız bir geceydi ve nereye gittiklerini göremiyorlardı. İnsanlar yeni kral ve kraliçe yollarını bulabilsin diye evlerinin dışına küçük lambalar koydular, böylece ışık festivali geleneğini başlatmış oldu.

7.2.2. Holi

Holi aslında bereket ve hasat için bahar festivaliydi. Günümüzde ayrıca kutlamalar için gerekli malzemelerin bir kısmını sunan bazı Hindu efsanelerine de işaret eder.

Holi, 7. yüzyıl Sanskrit draması *Ratnaval'da* anılan eski bir festivaldir.

Leicester kentinde ışıklar ve geçit törenleri ile Diwali kutlamaları

Holi gününün boya atma geleneğini gösteren bir resim. Katılımcıların mutluluğu ve her yaştan insanın kutlamalara katıldığı görünüyor.

Prahalad ve Holika Efsanesi

Bu ana Holi efsanesidir. Holika dişi bir iblis ve iblis kral Hiranyakashyap'ın kız kardeşi idi. Hiranyakashyap, kendisini tüm tanrılardan daha üstün ve Evrenin hükümdarı olarak görüyordu. Prahalad, kralın oğluydu. **Vishnu** Tanrısının sadık bir takipçisi olduğu için babası Prahalad'dan nefret ederdi.

Bir gün kral ona "Kim en yüce, Tanrı mı, ben mi?" Diye sordu.

"Tanrı," dedi oğlu, "Sen sadece bir kralsın."

Kral çok sinirlendi ve oğlunu öldürmeye karar verdi. Fakat kralın cinayete teşebbüsleri işe yaramadı. Prahalad uçurumdan atılmasına, filler tarafından ezilmesine, yılanlar tarafından ısırılmasına ve askerler tarafından saldırıya uğramasına rağmen hayatta kaldı. Bunun üzerine kral, kız kardeşi Holika'dan çocuğu öldürmesini istedi. Holika, Prahalad'ı kaçırdı ve kucağına alarak onunla birlikte bir ateşin ortasına oturdu. Holika'ya tanrılar tarafından ateşe karşı bağışıklık kazandıran sihirli bir güç verilmişti, bu yüzden bunun oldukça iyi bir plan olduğunu düşündü. Prahalad yanarak ölürken ona hiçbir şey olmayacaktı. Ama tanrıların armağanlarını kanıksamak asla akıllıca olmaz! Holika ona verilen armağanı kötülük için kullandığından gücü elinden alındı ve kül oldu. Prahalad, Tanrısı Vishnu'ya sadık kaldı ve iblis teyzesinin kucağında dua etti. Vishnu onu korudu ve Prahalad kurtuldu. Kısa bir süre sonra Vishnu, Kral Hiranyakashyap'ı öldürdü ve Prahalad, babasının yerine bilge bir kral olarak hükmetti. Kısadan hisse, iyiliğin daima kötülüğü yeneceği ve sadık olanlara eziyet etmeyi amaçlayanların yok olacağıdır.

Holi gününün boya atma geleneğini gösteren bir resim. Katılımcıların mutluluğu ve her yaşta insanın kutlamalara katıldığı görülüyor.

Bu efsaneyi kutlamak için Holi sırasında büyük şenlik ateşleri yakılır. Hindistan'ın pek çok bölgesinde, Holika'nın kuklası ateşte yakılır.

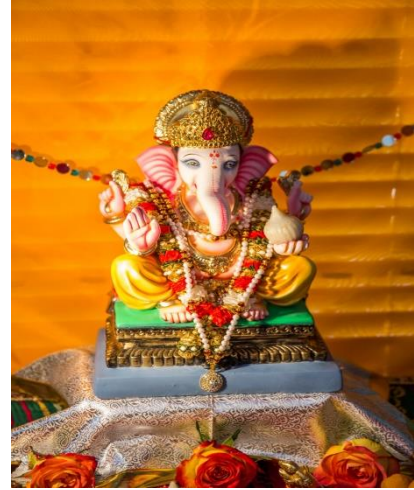
Renklerin festivali olarak bilinen Holi, Baharı karşılayan, mevsimin yeni hayatını ve enerjisini kutlayan bir Hindu festivalidir. Holi'nin dini kökleri olmasına rağmen, kutlamalarda pek fazla dini faaliyet yer almaz. Holi, eğlence ve iyi mizahla dolu en enerjik Hint festivalidir. Festival sırasında sosyal sınıflar (kastlar) arasındaki katı ayırım kuralları bile terk edilir. Holi ayrıca 'Renklerin Festivali' olarak da bilinir ve insanlar festivali birbirlerine boya sürüp harika bir mizah atmosferi içinde etrafa renkli toz ve boyalar fırlatarak kutlar. Holi, bazı kişiler tarafından Sevgililer Gününe en yakın olan Hindu festivali olarak görülür.

Holi, genellikle Mart ayında kutlanan bir bahar festivalidir. Festivalde Krishna, Holika ve Prahalad efsanesi de kutlanır. Holi'nin dini kökleri olmasına rağmen, kutlamalarda pek fazla dini faaliyet yer almaz. Holi festivali danslar, şarkılar ve boya fırlatma ile oldukça coşkulu bir festivaldir. Dolunay

gecesi şenlik ateşi yakılır ve adaklar kızartılır. Bu şenlik ateşleri yalnızca havayı kötü ruhlardan arındırmakla kalmaz, aynı zamanda Holika ve Prahalad'ın hikayesini de anar. Festival ayrıca resmi olarak Şubat-Mart aylarına denk gelen Phalunga ayının dolunayından sonraki gün kutlanır. Festivalde her yaştan insan sokaklarda renkli boya atarak kutlama yapar.

7.2.3. Ganesh Chaturthi

Bu bayramda, Hinduların en fazla ibadet ettiği Lord Ganesh tanrısının doğum günü kutlanır. Ganesh ayrıca Ganapati, Ekadanta, Vinayaka, Pillaiyar ve Heramba isimleriyle de bilinir. Ganesh, insan vücudunda bir fil başı ile tasvir edilmektedir ve Hindu geleneğinde Lord Şiva ve Tanrıça Parvati'nin oğludur. "Engellerin Gidericisi" olarak bilinir ve özellikle insanlar yeni bir iş kurarken veya yeni bir işe başlarken ona dua eder. Ganesh, aynı zamanda seyahatlerin koruyucu tanrısı olarak da bilinir. Andhra Pradesh ve Maharashtra (Hindistan'da) gibi yerlerde, festival on gün boyunca kutlanır ve keyifli, halka açık bir etkinlik olarak kabul edilir. Diğer yerlerde sadece evde ilahiler söylenerek ve Ganesh'e adaklar adanarak kutlanır. Kutlamalar sırasında Ganesh'in sevdiği tatlılar dağıtılır.

Bir Hindu evinde Ganesh'in doğumunu kutlamak için dekore edilmiş Ganesh Heykeli

Videolar

Diwali – Leicester kentindeki Diwali kutlamalarını gösteren bir video

Holi – Hindistan'daki Holi kutlamalarını gösteren bir video

Ganesh Chaturthi – Ganesh'in hikayesini anlatan bir video

7.3. Sihizm

Vaisakhi - veya Baisakhi, hasat festivalini ve Sih Yeni Yılı'nı içeren çifte kutlamalardır. Doğanın cömertliği sebze yemekleriyle ile kutlanır.

Gurpurbs - Aralarında Sih Guruları'nın doğum günleri, cennetten ayrılmaları ve şehitlik günlerinin bulunduğu Sih Guruları ile bağlantılı tüm olaylar kutlanır.

Diwali - Altıncı Nanak'ın Gwalior Kalesi'ndeki esaretinden geri dönmesinin kutlandığı **Sih** Bayramı, Hindu bayramı **Diwali** ile aynı zamana denk gelir.

Interview

Sikh Discussion on Ceremonies, Festivals and Dietary Laws

7.3.1. Vaisakhi

Baisakhi şeklinde de hecelenen Vaisakhi, Sih takvimindeki en önemli tarihlerden biridir. Sih Yeni Yıl festivalidir. 13 veya 14 Nisan'da kutlanır. Aynı zamanda Sihizm'in kolektif bir inanç olarak doğduğu 1699'u da anar.

Tarihçe

Vaisakhi, Pencap'ta kutlanan köklü bir hasat festivalidir. Sihler için ek bir anlam kazanmadan çok uzun zaman

Vaisakhi being celebrated in British towns and cities with a traditional parade.

önceden beri kutlanmaktadır. 1699'da, onuncu guru **Guru Gobind Singh**, Sihleri Khalsa Panth olarak bilinen bir asker aziz ailesine dönüştürmek için Vaisakhi'yi seçti. Guru Gobind Singh, Khalsa'yı binlerce insanın önünde Anandpur Sahib'de kurdu.

Vaisakhi festivalinde Guru Gobind Singh kılıç kuşanmış bir şekilde çadırdan çıktı. canını vermeye hazır olan Sihlere çadıra girmeleri için meydan okudu. Guru kılıcı kana bulanmış olarak çadırdan yalnız döndü. Daha sonra başka bir gönüllü istedi ve aynı eylemi beş kişi çadırdan kaybolana kadar dört kez tekrarladı. Kalabalık, beş adamın Guru ile birlikte türban taktıklarını görene kadar endişe ile bekledi.

Vaisakhi, İngiliz şehirlerinde ve kasabalarında geleneksel geçit töreniyle kutlanıyor.

Bu beş adam Panj Piare (Sevgili Beş) olarak tanındı.

Erkekler daha sonra Guru tarafından Khalsa kardeşliğine vaftiz edildi. Onlara **Amrit** ('ölümsüzleştirici nektar': kutsal su için Sih terimi) serpti ve dualar okudu. **Sih vaftiz töreninin** temelini bu oluşturur.

Vaisakhi, **Gurpurbs** ile aynı şekilde kutlanır. **Gudwara** adı verilen Sih tapınakları dekore ve ziyaret edilir. Gün boyu geçit törenleri düzenlenir, dans edilir ve şarkı söylenir. Birçok Sih bugünlerde Khalsa kardeşliğine

vaftiz edilmeyi tercih etmektedir.

Nagar Kirtans

Bu festival *nagar kirtan* olarak adlandırılan, Sih kültürünün ve dini kutlamalarının önemli bir bölümünü oluşturan tören alayları ile kutlanır. *Nagar* şehir anlamına gelmektedir. *Kirtan*, Sihizm'in kutsal kitabı olan "Guru Grath Sahib"ten ilahilerin okunması anlamına gelen bir terimdir. Kutlamalarda her zaman müzik yer alır, şarkılar, ilahiler ve kutsal kitaptan bölümler okunur. Alay geleneksel kıyafetleri içerisindeki Panj Piaras tarafından yönetilir. Kutsal kitap "Guru Granth Sahib" alayda taşınır.

7.3.2. Gurpurbs

Gurpurbs, Guruların hayatları ile ilişkili festivallerdir. Bu bayramlar, Sihler tarafından coşkuyla kutlanan mutlu günlerdir.

En önemli Gurpurbs şunlardır:

- Sihizm'in kurucusu **Guru Nanak'ın** doğum günü (Nisan veya Kasım)
- Khalsa'nın kurucusu **Guru Gobind Singh'in** doğum günü (Ocak)
- **Guru Arjan'ın** şehit edilmesi (Haziran)
- **Guru Tegh Bahadur'un** şehit edilmesi (Kasım /

Manchester tapınağında Gurpurbs kutlayan Sihler

Aralık)

Sihler, Gurburbs festivallerini kutsal kitapları olan “Guru Granth Sahib'in” baştan sona ve sürekli okunması anlamına gelen “akhand path” ile kutlamaktadır. Bu ritüel 48 saat sürmektedir ve festival günü sona ermektedir. Akhand path ayrıca doğum, ölüm, evlilik ve yeni bir eve taşınma gibi tören zamanlarında da okunur.

Okuma, profesyonel hafızlar veya aile üyeleri (aile törenlerinde) tarafından yapılabilir. Her okuyucu iki ile üç saat arası okuma yapar.

Birleşik Krallık 'ta bir Sih okulu öğrencileri Gurburbs kutluyor.

Akhand path, kutsal kitap “Guru Granth Sahib'in” çok az kopyasının bulunduğu 18. yüzyılın ortalarında Hindistan'da ortaya çıkmıştır. Sihler savaş halindeydi ve ormanlarda saklanıyordu. Sihler, Kutsal Kitap diğer Sih gruplarına okunmak üzere taşınmadan önce kutsal metin okumalarını dinlemek için toplanırlardı.

Gudwara adı verilen Sih tapınakları çiçeklerle, bayraklarla ve ışıklarla süslenir ve Sihler yeni kıyafetler giyip özel ayinler için bir araya gelir. Kutsal kitap “Guru Granth Sahib'den” ilahiler söylenir, Gurulara övgü içeren şiirler okunu ve Sihizm üzerine söyleşiler yapılır..

Hindistan'da ve İngiltere'nin bazı bölgelerinde, Sih Kutsal Kitabı'nın sergilendiği geçit törenleri yapılır. **Khalsa'nın** ilk beş üyesini temsil eden beş kişi (Panj Piaras veya Sevgili Beş) Sih bayrağını taşıyan alayı yönetmektedir. Müzisyenler, şarkıcılar ve dövüş sanatları ustaları onları takip eder. Bazı tapınakların dışında, inançlarına bakmaksızın halka ücretsiz tatlılar ikram edilir..

Yemek bu festival için önemlidir. Sihler kutsanmış ve sıcak servis edilen tatlı bir yemek olan Karah Parasaad gibi özel yiyecekleri yemek için bir araya gelir. Tapınaklarda ücretsiz yemekler (*langar*) servis edilir.

7.3.3. Diwali

Sih'lerin, **Hindular'ın** ve **Jain'lerin** kutladığı bir festival olan Işık Festivali, Ekim ayı sonunda veya Kasım ayının başında kutlanır.

Sihler için Diwali

Sihler için Diwali özellikle önemlidir, çünkü altıncı guru olan Guru Hargobind ve beraberinde 52 diğer prensin 1619'da tutsaklıktan kurtulması kutlanır.

Sih geleneğine göre, İmparator Jahangir, Guru Hargobind ve 52 prensi tutsak etmiştir. İmparator'dan, Guru Hargobind'i serbest bırakması istenir ve bunu kabul eder. Ancak, Guru Hargobind, prenslerin de serbest bırakılmasını ister. İmparator, sadece Guru'nun pelerinin kuyruğunu tutabilen prenslerin serbest kalması şartıyla bu isteği kabul eder. İmparatorun amacı serbest kalacak mahkum sayısını sınırlamaktır.

Ancak, Guru Hargobind 52 parça ipten yapılmış bir pelerin giymiştir ve böylece tüm prensler bir parçayı tutup hapishaneyi terk eder.

Sihler, Guru Hargobind'in dönüşünü Altın Tapınak'ı aydınlatarak kutlamışlardır ve bu gelenek günümüzde de devam etmektedir.

The Festival of Lights

Festivalin adı Sanskritçe ışık dizisi anlamına gelen *dipavali* kelimesinden gelmektedir.

Evler, dükkânlar ve halka açık yerler Diyas adı verilen küçük toprak kandillerle süslendiği için Diwali 'ışık festivali' olarak bilinir. Geleneksel olarak hardal yağı ile yakılan bu lambalar pencerelere, kapılara ve bina cephelerine sıra halinde yerleştirilir..

Hindistan'daki (ve Birleşik Krallık'taki) şehirlerde, elektrik ışıkları da sıklıkla kullanılır.

Hindistan'da kandiller genellikle Ganj nehrinde yüzdürülür.

Kandillerin nehrin karşı yakasına kadar ulaşması iyi bir alamet

sayılır. Bazı Sihler gürültü, atmosferik kirlilik ve kaza sonucu ölüm ya da yaralanma riski nedeniyle havai fişekleri kullanmayı tercih etmeseler de Diwali kutlamalarının önemli bir bölümü havai fişek gösterileri yapılır.

Amritsar'daki kutsal Sih tapınağında mumlar ve ışıklar ile Diwali kutlamaları

Batı ülkelerindeki Noel kutlamaları gibi, Diwali kutlamalarında da hediye alınıp verilir. Geleneksel olarak tatlılar ve kurutulmuş meyveler çok yaygın hediyelerdi, ancak günümüzde festivalin ticarileşmesi ile birlikte pahalı hediyelerin alınıp verilmesi yaygınlaşmıştır. Bu da, ticarileşmenin festivalin manevi yönünü aşındırdığı endişesine yol açmıştır. İşletme sahipleri çoğu yıllarda festivalden önceki haftalarda satışların önemli ölçüde artmasını beklemektedir. Diwali döneminde ayrıca evler yeniden dekore edilir ve yeni kıyafetler alınır. Diwali döneminde ayrıca başarılı bir hasat da kutlanabilir.

Proje Numarası: 2017-1-IT02-KA201-036784

Videolar

Vaisakhi – Leicester tapınağında düzenlenen bir geçit töreni videosu

Gurpurbs – Leicester kentindeki kutlamalar

Diwali Southall Londra'da düzenlenen bir Diwali kutlaması

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.